

ROY HEŞION

Bizim
**Ən Yaxın
Qəyyumumuz**

Rutun hekayəsi
və Məsihdəki qurtuluşumuz

ROY HEŞİON

Bizim Ən Yaxın
Qəyyumumuz

Rutun hekayəsi
və Məsihdəki qurtuluşumuz

Originally published by CLC Publications under the title:
Our Nearest Kinsman by Roy Hession
© 2013 The Verwer Hession Trust

Roy Heşion
Bizim Ən Yaxın Qəyyumumuz

CLC Nəşrləri tərəfindən nəşr edilmişdir
P.O. Qutu 1449, Fort Vaşinqton,
PA 19034 USA

51 Dekan, Alresford, Hants. SO24 9BJ
ISBN (ticarət kağızı): 978-0-87508-857-0 ISBN
(e-kitab): 978-1-61958-113-5

Müəllif hüququ © 2026 The Verwer Hession Trust
<https://verwerhessiontrust.org>
İşarələnmiş Müqəddəs Yazılardan sitatlar
Müqəddəs Kitabdandır
Bütün müəlliflik hüquqları qorunur.

KİMƏ:

*Əziz qonaqpərvər dostlarım,
Ernst və İdi Krebsə həsr olunmuşdur. Bu
kitabın əsas hissəsi onların İsveçrədəki
evində görülmüşdür.*

*“Mən qarabaşın Rutam. Ətəyinlə
bu qarabaşının da üstünü ört, çünki
sən qəyyumumsan.”*

RUT 3:9

Ön söz

Mənim şəxsi ehtiyaclarım Müqəddəs Kitabdan Rut kitabını yenidən oxumağa apardı və bu, Müqəddəs Yazıları öyrənməyin ən yaxşı yoludur. Bir müddət əvvəl özümü ruhən zəif hiss etdiyim zaman bir mahnıya qulaq asarkən bu sözləri eşitdim:

*Məni ört, ört,
Sən libasının ətəyini
üzərimə çəkib məni ört,
Çünki sən mənim
ən yaxın qohumusan,
Məni ört, ört, ört.*

Bu, əlbəttə ki, Rutun Boaza söylədiyi sözlərə əsaslanırdı: “Ətəyidlə bu qarabaşının da üstünü ört, çünki sən qəyyumusan” (Rut 3:9). Mahnını dinlədikcə ürəyim çox toxundu. Mən özümü Rut kimi yoxsul bir imanlı kimi görürdüm, lakin Rəbb İsanı ən yaxın qohumum, məni ehtiyaclarımdan qurtarmaq hüququna malik Boaz kimi gördüm. Mən Rutun Boaza dediyi sözləri demək olar ki, hərfi mənada dua etdim. Ehtiyacımı etiraf etdim və Ondan xahiş etdim ki, ətəyini azmış qulunun üstünə çəksin ki, məni xilas etsin və Rəbb o gün mənim üçün bunu etdi.

O vaxtdan bəri o mahnıdakı “*Sən libasının ətəyini üzərimə çəkib məni ört*” sözlərinin xüsusi əhəmiyyətini gördüm. Hərdən

mən ruhən ürəyimin nə qədər soyuq olduğunu görəndə, düşünürəm ki, görəsən Rəbbin lütf örtüyü uzanıb məni örtəcəkmi? Qorxmağa ehtiyacım yox idi, çünki mən Rəbbin lütfünün bir örtük kimi heyrətamiz dərəcədə uzana bilən materialdan olduğunu gördüm və öyrəndim ki, Allahın lütfü öz təbiətinə görə bütün ehtiyacları və günahları örtə bilir. Çarlz Vesli Allah sevgisini belə görürdü:

*“Allahın sevgisi
o qədər genişdir ki,
o heç kimdən yan keçməyib
və ya da məndən
yan keçməyib”.*

Bütün bunların nəticəsi olaraq, mahnıda eşitdiyim o sözlərə görə mən Rut kitabına yenidən nəzər saldım. Nəticədə, bu kiçik kitabım, onun təsirləndirən fəsilləri yarandı. Şübhəsiz ki, bu kitab mənim üçün ürəkaçan oldu və dua edirəm ki, o, siz oxucular üçün də belə təsirli olsun. Qoy bu kitab vasitəsilə İsa “ən yaxın qohumumuz” kimi sizə yeni bir baxış bəxş etsin.

Təəccüblüdür ki, hətta özlərini Rut kitabı ilə bir qədər tanış hesab edənlər əslində hekayə haqqında yalnız səthi biliyə malikdirlər. Əsasən onun təsirli tərəflərinə istinad edənlər onun mənasını başa düşmək üçün vacib olan bəzi incə detalları gözədən qaçırlar. Bu kitabı dərinlən oxumağa başlayana qədər, əlbəttə ki, bu mənim üçün də belə idi. Mən gördüm ki, o, hekayənin inkişafı və beləliklə də bizə çatdırdığı mesaj üçün əhəmiyyət daşımayan heç nəyi daxil etməyən son dərəcə gərgin və məqsədyönlü bir hekayədir.

Bu isə o deməkdir ki, heç bir ifadəni kiçik hesab edib, əhəmiyyət daşımadığını düşünərək, onu nəzərdən qaçıрмаq olmaz. Buna görə də oxucunu hərdən müvafiq Müqəddəs Yazı parçalarına (hər fəsilin əvvəlində qeyd olunmuşdur) müraciət etməyə təşviq edirəm ki, hekayənin detalları yaddaşında təzələnsin. Əgər

hansısa yerdə məna oxucuya qaranlıq görünərsə, bəzi müasir tərcümələrə də baxa bilər. Mən şəxsən Kral Ceyms Tərcüməsində belə bir qaranlıq məna ilə rastlaşmamışam.

Bundan əlavə, birinci fəsilin əvvəlində mən Rutun kitabının əsaslandığı Musanın iki qanununa da istinad etmişəm.

ROY HEŞİON
London, İngiltərə, 1976

1

Rut kitabında Qurtuluş və Dirçəliş

Levililər 25:23-25; Qanunun Təkrarı 25:5-10

Cəmi dörd fəsildən ibarət bu füsunkar kitabı tədqiq etdikcə, onun böyük qurtuluş mövzusunda bir daстан olduğunu aşkar etdim. Bütün hekayə Musanın qədim qanununa əsaslanır. O qanuna əsasən əgər kişi yoxsulluq üzündən ailə torpağını satarsa, həmin torpaq sahəsini sahibin yaxın qohumu almalıdır ki, sonradan sahib onu geri almaq hüququna malik olsun. Torpaq alqı-satqısı ilə bağlı hər bir sövdələşmədə hər şey hamı tərəfindən aydın şəkildə başa düşülürdü. Torpaq alınanda belə şərt qoyulurdu: əgər yaxın qohumun imkanı varsa, satılmış torpağı qardaşı üçün geri ala bilərdi və alıcı buna mane ola bilməzdi.

Bu hüquq təkcə torpağın geri alınmasına deyil, həm də şəxslərin hüquqlarına şamil edilirdi. Levililər 25:47-48 belə bir vəziyyəti nəzərdə tutur ki, bir adam təkcə torpaqlarını satmayıb, həm də, ehtimal olunur ki, borclarını ödəmək üçün özünü başqasının qulu olmaq üçün satıb. Hətta vəziyyət belə həddə çatanda buna uyğun belə yazılıb: “O, yenidən satın alına bilər. Qardaşlarından biri onu geri ala bilər”.

Hər əllinci ildə, yubiley ili adlanan ildə bütün torpaqlar hər halda öz ilkin sahiblərinə qaytarılır və hər bir qul azad edilərək ailəsinə qaytarılırdı (Levililərə 25:8-17). O böyük bayram ilində, şeypurların çalınması ilə bütün ölkədə azadlıq elan ediləndə (Levililərə 25:10) belə fərman verildi: “Əllinci ili təqdis edin və ölkənin bütün sakinləri üçün azadlıq elan edin. Bu il sizin üçün Azadlıq ili olsun; hamı öz mülkünə, öz ailəsinə qayıtsın”. Ancaq əlli il gözləmək uzun müddət idi; bəziləri heç vaxt növbəti yubileyi görmək üçün yaşaya bilməzdi və beləcə, heç vaxt torpaqlarını geri ala bilməyəcəkdi və ya ailələrinə qovuşmayacaqdı. Buna görə də yaxın qohumlara verilən bu lütf hüquqlarını satın alma qanunu, hətta əllinci ildən əvvəl bərpa və azadlığa ümid vermək üçün qanun kitabına daxil edilmişdi.

Belə bir qohuma Rut kitabında ibrancə *goel* adlanan xüsusi bir ad verildi. Bu, ingiliscə Müqəddəs Kitabda “yaxın qohum” kimi tərcümə olunur. Lakin Əhdi-Ətiqin digər yerlərində isə “xilaskar” kimi tərcümə olunur. Beləliklə, Əhdi-Ətiqdə “xilaskar” sözünü oxuyanda bu, adətən Allah haqqında olsa da, demək olar ki, bütün hallarda *goel* sözünün mənası nəzərdə tutulur.

Bütün bunlardan əlavə, Musanın qanunlarına görə, qardaşı övladı olmadan öldükdə bir adam dul qadını özünə arvad götürmək və qardaşının adını davam etdirmək üçün ona övlad yetişdirmək vəzifəsini daşıyırdı, beləliklə onun torpaqlarını miras alacaqdı. Bu şərt olmasaydı, Yeşua dövründə hər qəbiləyə verilmiş ailə torpaqları həmin ailənin əlindən alınacaq və ailə məhv olacaqdı. Qanunun Təkrarı 25:5-10-da qeyd olunduğu kimi, bu vəzifə yalnız mərhumun qardaşına aiddir. Lakin Rutun hekayəsində görünür ki, xilas etmə vəzifəsi, qardaş kimi yaxın olub-olmamasından asılı olmayaraq, ən yaxın qohum olan *goel* üzərinə düşürdü.

Rut kitabı Musanın bu iki mərhəmətli qanununa əsaslanır və Müqəddəs Kitabda onların həyatda necə yerinə yetməsinə dair ən tam nümunəni təqdim edir. Bu, həqiqətən gözəl bir hekayədir! Mənim təklifimə görə əsas ayə Rut 3:9-dur; burada Rut Boaza

deyir: “Mən qarabaşın Rutam. Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört, çünki sən qəyyumumsan”, yəni bir *goelsən*. Həmin gecə buğda döyülən yerdə Boazdan onu ətəyi ilə örtməsinə xahiş edərkən, Rut əxlaqsızlıq etməmişdi. Bu, simvolik bir hərəkət idi və *goel* kimi Boazın vasitəsilə ailəsinin itirilmiş mirasını geri almaq hüququnu istifadə edəcəyini və onu arvad kimi alacağını göstərirdi. Ehtiyacı içində olan Rut bu qanuna Yehova vasitəsilə müraciət etdi və Allahın, yaxud Boazın onu ümitsiz qoymadığını gördü.

İndi xilas etmə, Allahın mərhəmətinin ən yüksək hərəkəti sayılır və Ata, Oğul və Müqəddəs Ruhun bütün qüvvələri buna yönəlmişdir. Allahın iki əsas hərəkəti vardır: biri yaradılış, digəri isə xilas etmədir. Birinci fəaliyyətin, yəni yaradılışın nəticəsi səhv oldu. Şeytan dünyaya gəldi və onu poza bildi. Lakin Allah ümitsizliyə qapılmadı. “Palçıqdan düzəltdiyi qab əlində xarab olanda dulmuşcu özünün istədiyi kimi palçıqdan başqa bir qab düzəldirdi” (Yeremya 18:4) və bu, satın alınmadır. Yaratmaq üçün Onun yalnız söz söyləməsi kifayət edirdi; amma xilas etmək üçün O, qan tökməli idi. O, bunun üçün böyük bir qiymət ödəməsinə baxmayaraq, buna hazır idi. Bu, Onun tərəfindən sadəcə mərhəmət idi. Bir lüğətdə mərhəmət belə təsvir edilir: “Hüquq tələb olunmadan edilən güzəşt.” İnsan xilas edilməyi tələb etmək hüququna malik deyildi. Lakin Allah bu işə müdaxilə edərək bunu etdi və mələklər isə buna təəccübləndilər.

Adətən biz xilas etməni günahların bağışlanması ilə eyniləşdiririk. Efeslilərə 1:7-də yazılıb: “Onun qanı vasitəsilə satın alınmaya – təqsirlərimizin bağışlanmasına maliklik”. Allaha şükür, xilas etmə buna da daxildir. Amma Əhdi-Cədidə “satın alınma” sözünün Əhdi-Ətiqdəki əsas əlaqələrinə baxsanız, görürsünüz ki, bu, yalnız günahların bağışlanması ilə məhdudlaşmayan, daha geniş bir anlayışdır. Satın alınma, Allahın mərhəmətinin elə bir fəaliyyəti kimi qəbul edilir ki, o yalnız insanın günahlarını bağışlamır, həm də onun günahı nəticəsində yaranan bütün itkiləri bərpa edir.

Biz axmaqlığımız, günahımız və qürurumuz səbəbindən özümüzü nə qədər itkilərə məruz qoymuşuq. Biz “Rəbbi ilk dəfə tanıyanda əldə etdiyimiz xeyir-dua haradadır?” Biz onu itiririk. Biz başqaları ilə evdə, kilsədə və dünyada olan xoş münasibətlərimizi itiririk. Biz öz istək və iradəmiz üzündən səhv seçimlər edirik, nəticədə özümüzü mürəkkəb vəziyyətlərə salırıq.

Amma Allahla bizim uğursuzluğumuz heç vaxt son deyil. İsa Məsih azmış insanların və çətin vəziyyətlərin Xilaskarıdır. Yəni bir insan istər ömrünün yarısını səhv etmiş olsun, istərsə də yalnız bir gününü, Rəbb üçün fərqi yoxdur. O, xilas etmək üçün hərəkətə başlayanda, təkcə etiraf etdiyimiz günahı bağışlamır, həm də yaratdığımız vəziyyəti bizim xeyrimizə istifadə edir. O, belə bir işi başlayanda bunu möhtəşəm bir tərzdə edir. O, tövbə etmiş günahkara itirdiyindən artığını qaytarır ki, daha özünü günahlandırmasın, əksinə bütün mərhəməti əldə etsin.

Mənim “xilasətmə” sözündə gördüyüm daha geniş mənə, digər “canlanma” sözündəki mənaya çox bənzəyir. “Re” latınca “yenidən” mənasını verən sözönüdür. Müqəddəs Kitabda bu sözünü ilə başlayan sözlər mənim üçün xüsusilə maraqlıdır, çünki onlar həmişə Allahın mərhəmətindən, yəni bərpa etmək, yeniləmək, dirçəltmək və canlandırmaqdan danışır. Bu, insanın korladığı bir şeyi Allahın yenidən bərpa etməsi deməkdir. Çarlz Finni deyir ki, dirçəliş bir sıra yeni başlanğıclardan ibarətdir, yəni Tanrı bir şeyi yenidən edir.

Rut kitabı qurtuluş və dirçəlişi çox gözəl təsvir edir.

2

Naomi – Köhnə Əhddə “İtmiş Qız”

*“Mən buradan dolu çıxdım, Rəbb
məni boş qaytardı.”*

Rut 1:1-22

Rut kitabının birinci fəslə çox mühüm bir fəsildir. Hər bir müəllif bilməlidir ki, o, söhbətə oxucuda ehtiyac hissini oyatmaqla başlamalıdır. O, dərhal müjdənin müsbət tərəfinə keçə bilməz. O əvvəlcə insanlara onların elə bir vəziyyətdə olduqlarını sübut etməlidir ki, bu vəziyyət onların ehtiyaclarını aydın göstərsin. Elə buna görə Rut kitabı da birbaşa xilas təqdim etmir, əvvəlcə burada Naominin yaşadığı dərd, itki və boşluq təsvir edilir. Bu da xilas edənə ehtiyac olduğunu göstərir.

Birinci fəsil də məhz bundan bəhs edir.

Kitabın adı Rut olsa da, birinci fəsildə əsas şəxs Naomidir. Məncə, biz onu Köhnə Əhddə “itmiş qız” adlandırma bilərik. Hekayəni oxuduqca görürük ki, bu, İncildə yazılan itmiş oğul hekayəsinə bənzəyir. O oğul evə qayıdarkən Naomi kimi deyə bilərdi: “Mən buradan dolu çıxdım, Rəbb məni boş qaytardı”. Biz

bilirik ki, sonra itmiş oğul boş qalmadı, Naomi də boş qalmadı. Kitabın qalan fəsilləri də məhz bunu göstərir.

Bizə kitabın əvvəlində xoşbəxt bir yəhudi ailəsi təqdim olunur. Atanın adı Elimelek idi, yəni ibranicədə “Allah padşahdır” deməkdir. Onlar “çörək evi” mənasını daşıyan kiçik bir şəhərdə – Bet-Lexemdə yaşayırdılar. Şübhəsiz ki, bu ad həmin məkanın vəziyyətini dəqiq ifadə edirdi. O, kənd təsərrüfatı üçün əlverişli bir bölgədə yerləşirdi, tarlalar çox məhsuldar idi və heç bir çatışmazlıq yox idi. Arvadının adı Naomi idi, ibranicədə “xoş, ləzzətli” deməkdir. Belə bir şəraitdə onun adının bu cür olması tamamilə uyğun idi. Onların iki oğulları var idi – Maxlon və Kilyon. İbrani alimləri bu adların mənasında fikir ayrılığına düşürlər. Mən isə demək istədiyim mövzuya ən uyğun gələn mənaları seçəcəyəm. Bir mənəbəyə görə, Maxlon “mahnı”, Kilyon isə “tamlıq” deməkdir. Əgər bu adları onların vəziyyətinə müəyyən mənada uyğun saysaq, onda necə bir ailə olduğunu görürük. Allah onların padşahı idi, onlar çörək evində yaşayırdılar, həyatları xoş idi, dillərində mahnı var idi və qəlblərində tamlıq hissi daşıyırdılar.

Bunu istəsəniz təxəyyül hesab edin, istəsəniz yox, amma bu, bizə Məsihdə həyatın nə demək olduğunu təsvirini verir. Əgər biz Rəbb İsanı tanıyıbsaq, Allahın bizə hər şeydə padşah olması nəzərdə tutulub. O, belə idarə edəndə, biz özümüzü çörək evində yaşayırmış kimi hiss edirik. Çünki İsa dedi: “Həyat çörəyi Mənəm. Mənim yanıma gələn heç vaxt acmaz, Mənə iman edən heç vaxt susamaz” (Yəhya 6:35). Bu isə həqiqi doyumluluq deməkdir. Belə halda bizim təcrübəmiz “xoş” adlanır, çünki hikmət haqqında yazılıb: “Onun yolları bəyənilir, bütün yolları əmin-amandır” (Süleymanın Məsəlləri 3:17). Bu o demək deyil ki, vəziyyətimiz həmişə asan olacaq, amma daxilimizdə sülh və sevincimiz ola bilər. Bizim Maxlon təcrübəmiz Allaha həmd mahnılarına oxumaq, Kilyon təcrübəmiz isə Məsihdə həyatın tam və dolğun olmasıdır. Allahın niyyəti budur ki, Onun padşah kimi idarə etdiyi həyat belə olsun.

Amma bu hekayədə bizə deyilir ki, bir vaxtlar ölkədə və xüsusilə Bet-Lexemdə aclıq hökm sürürdü. Yağışlar, deyəsən, öz mövsümündə yağmağı dayandırmışdı və bu, yəqin ki, bir il deyil, bir neçə il ərzində baş vermişdi. Nəticədə məhsul az idi və ərəzidə dəhşətli aclıq hökm sürdü. “Çörək evində” aclıq ola bilərmidi? Şübhəsiz ki, yox, amma belə oldu. Bu, gözlənilən şeyin tam əksi, Bet-Lexem adının faktiki olaraq inkarı idi. Məgər Allah vəd edilmiş torpaq haqqında da deməmişdimi ki, bu, Onun xalqının qıtlıq olmadan çörək yediyi süd və bal axan ölkəsi olacaqdı? Lakin Rəbb həmçinin müxtəlif yerlərdə demişdi ki, Onun adı ilə çağırılan xalqı Ondan üz döndərüb başqa allahlara ibadət edərək, Onun qanunlarını pozub tövbə etməsə, yağışın olmaması üçün göyü bağlamağı və hətta çəyirtkələrə ölkəni udmağı və daha sonra xalqı arasında vəba göndərməyi əmr edə bilər (İkinci Salmələr 7:13-71).

Təəssüf ki, bu da bəzən məsihçilərin həyatında baş verənləri təsvir edir. Məsələn, məsihçi süd və bal axan diyarda, bu və ya digər məsələdə Rəbdən üz döndərsə və Allahın ona verdiyi tərbiyəyə məhəl qoymursa, onda bəzən həmin müqəddəs bərpası üçün yağışın yağmasını dayandıra bilər. Ruhun tərəvətləndirici hərəkətləri artıq onun ürəyində bilinmir, Müqəddəs Kitab onun üçün cansızdır, dua, şəxsi şahidlik və məsihçi xidməti mənasızdır və o, belə halda sevinclə şahidlik etməyi dayandırır. Ruhumuzda belə bir aclığın olması nə qədər qorxulu bir vəziyyətdir! Peyğəmbər Amos deyir: “Bu günlərdə çörək və suyun qıtlığı deyil, Rəbbin sözlərinin qıtlığı olacaqdı” (Amos 8:11). Belə vaxtları kim keçirməyib? Bütün bunlar “çörək evində” baş verə bilər.

Lakin Allah onu da demişdi ki, Onun adı ilə çağırılan xalqı belə vəziyyətə düşərək, təvazökar olub dua etsələr, Onun üzünü axtarıb öz pis yollarından dönsələr, onda O, göydən eşidəcək və onların günahlarını bağışlayacaq və torpaqlarına şəfa verəcək. Elimelek də aclıq dövründə belə etməli idi. Şübhəsiz ki, o, şəhərin aparıcı adamı idi və olduğu yerdə qalmalı və Allah qarşısında

təvazökarlıqla insanlara dar günlərində rəhbərlik etməli idi. Rəbb göyləri bağladığı zaman o, Allahın üzünü axtaranlardan biri olmalı idi. Əgər o, belə etsəydi, şübhəsiz ki, Allah lütfkar olub ölkəyə şəfa verəcəkdi. Lakin o bunu etmədi, əvəzində başqa çıxış yolu tapdı.

Qonşu bütperəst ölkə olan Moavda heç bir aclıq yox idi. Onların tarlaları yaşıl və bərəkətli idi. Odur ki, Elimelek olduğu yerdə qalıb başqaları ilə birlikdə Allahla barışmaq əvəzinə, o, ailəsini bir yerə toplayıb, daha yaxşı iş tapacağına əmin olaraq, başqa ölkəyə getdi. Bununla o, Yeşuanın dövründə ailəsinə düşən qiymətli torpaqlarını tərk etdi. Rəvayətdə açıq deyilməsə də, görünür, o, öz torpaqlarını satmamışdı, çünki bizə sadəcə onun “yaşamaq üçün” getdiyi bildirilir. Şübhəsiz ki, dostlarına belə demişdi: *“Mən yalnız qısa müddətə gedirəm, tezliklə geri qayıdacağam”*.

Amma səfər uzun çəkdi. Nə o, nə də oğulları geri qayıtmadı. Nəhayət, Naomi qayıdanda, on il keçdi, bu müddət ərzində ailə torpaqları baxımsız qaldı, ailə evi isə tamamilə xaraba oldu.

Bu, məhz bizim etdiyimiz şeydir. Aclıq vaxtında biz ürəyimizin niyə soyuduğunu, Allahla niyə əlaqəmizin kəsildiyini anlamaq üçün Onun üzünü axtarmaqdansa, gözlərimizi başqa tarlalara – dünyanın tarlalarına dikirik və qəlbimizi onlara bağlayırıq. Mən “dünya” sözünü Həvari Yəhyanın işlətdiyi mənada deyirəm: “Dünyanı və dünyada olan şeyləri sevməyin” (1 Yəhya 2:15). Burada söhbət təbiətin maddi dünyasından yox, Allahdan ayrı olan insan cəmiyyətindən gedir. Həmin dünya ilə dostluq – insanı Allahın düşməni edir. “Ey vəfasızlar, dünya ilə dostluğun Allaha qarşı düşmənçilik olduğunu bilmirsinizmi? Buna görə də dünya ilə dost olmaq istəyən özünü Allaha düşmən edər” (Yaqub 4:4).

Məhz buna görə bəzi məsihçilər az və ya çox dərəcədə yenidən dünyaya qayıdırlar. Səbəb dünyanın cazibədar olması deyil, Bet-Lexemin onlara quru görünməsidir. İsa onlara artıq gerçək görünmür. Onlar düşünürlər ki, həyatda bir az “əyləncə”, bir az sevinc, vaxtlarını dolduracaq nəşə lazımdır. Onlara elə gəlir ki, müqəddəslərin arasında artıq cəlbedici heç nə yoxdur, orada

hər şey sanki ölüdür. Amma bu kimin günahıdır? Ola bilər ki, müqəddəslər deyil, məhz sən özün ruhən cansız və qurusan? Bu kimin günahıdır ki, imanlıların sevinc mənbəyi olan İsa sənə darıxdırıcı görünür və qəlbin Moavın tarlalarına yönəlir? Şübhəsiz ki, bu bizim günahımızdır! Amma bununla üzləşib sevinc mənbəyinə qayıtmaq darsa, biz o itmiş oğul və Naomi kimi uzaq ölkəyə gedib itirdiyimizi orada əvəz edəcək nəşə tapmaq istəyirik.

Bunları etməklə biz İsa Məsihdəki qiymətli mirasımız olan sevinc və azadlıqdan imtina edirik. Bir məsihçi himnində dedi ki:

*“Heç vaxt Rəbdən ayrılma,
Onunla sən hər yaxşı
şeyə sahibsən”.*

Amma biz məhz bunu etdik; bütün yaxşılıqlara sahib olan Rəbdən uzaqlaşdıq və bunun nəticəsində yalnız yeni problemlərin içinə düşdük. Bu arada Məsihdəki mirasımız baxımsız qaldı, ondan zövq ala bilmədik. Özümüzə deyirik ki, Moavın tarlalarına etdiyimiz bu səyahət yalnız qısa müddətlidir, bu sadəcə bir müvəqqəti kiçik bir gəzinti, Allah qarşısında təqdis olunmuş həyatımızın standartlarını bir az aşağı salmaq, dünyada olan şeylərdən azacıq dadmaq üçündür. Amma bilin ki, bu “qısa” müddət bəzən heç də qısa olmur. Ola bilər ki, bu gün də sən oradasan, bir vaxtlar məhsuldar olan tarlalarının sevincindən uzaq, onları tərk etmiş vəziyyətdəsən.

Allahın tərbiyələndirən əli

Əgər biz uzaq ölkədə qalırsaq, bu, əlbəttə ki, Allahın bizi geri qaytarmaq üçün səylərinin olmaması deyil. Naomi Moav torpağında bir neçə il yaşamışdı ki, artıq Allah sevgisi ilə onu geri qaytarmaq üçün hərəkətə başladı. İndi diqqətimiz Elimelekdən çox

Naominin üzərində cəmlənir və əsas mövzu onun geri dönüşüdür. Onun qayıtmasının səbəbi yalnız budur: Allah iki şeyi istifadə etdi ki, Naomi düşünmədən verdiyi qərara görə peşman olsun.

Biz diqqətimizi Elimelekdən çox Naomiyə yönəldirik və bu baxımdan bizim bütün marağımız onun qayıtmasındadır. Onun geri qayıtması yalnız ona görə idi ki, Allah ilk növbədə onun düşünülməmiş qərarından tövbə etməsi üçün iki şeydən istifadə etdi.

Əvvəlcə Naominin əri Elimelek öldü. Bu zərbə çox ağır idi, amma Naomi hələ də onun üçün çörək qazanan iki oğlunun olduğunu düşünürdü. Amma Allah onları da əlindən aldı. Beləcə, o, tamamilə tək qaldı. Onun əri, oğulları yox idi, yad bir ölkədə, ona qan və millət baxımından bağlı olmayan iki Moavlı gəlini qaldı. Allah onun üçün o torpaqdakı həyatı çox acı etdi. Naomi bunu özü belə ifadə etdi: *“Məni Naomi (yəni, xoş) çağırmayın, məni Mara (yəni, acı) çağırın, çünki Qüdrət Sahibi mənimlə çox acı davrandı”*.

Allahın bizə olan sevgisi elədir ki, biz Ondən uzaqlaşan kimi O, bizi geri gətirmək üçün işə başlayır. Çox vaxt isə bizi geri qaytarmaq üçün Onun istifadə etdiyi şey intizamdır – həyatımıza gəlməsinə icazə verdiyi itkilərdir. Əvvəlcə Elimelek ölür – yəni, Allah bizim həyatımızda padşahlığını dayandırır. Bu, böyük itkidir, amma əvvəlcə buna əhəmiyyət vermirik, öz yolumuzla getməyi Onun yolundan üstün tuturuq. Sonra Maxlon və Kilyon ölür – yəni, həyatımızda mahnımızı və dolğunluq hissimizi itiririk, geridə yalnız keçmişdə sevincli olduğumuz günlərin zəif bir xatirəsi qalır. Bəzən isə Allah birbaşa işlərimizə qarışır ki, biz Onun bizimlə məşğul olduğunu anlayıb dərk edək. O, bizə ağır və çətin vəziyyətlərə düşməyə icazə verir və biz acılaşmış məsihçilərə çevrilirik.

Amma mən bunu qətiyyətlə demək istəyirəm ki, bu təcrübələr cəza kimi qəbul edilməməlidir. Onların niyyəti həmişə cəza verici deyil, bərpaedici olur. İnsan nə qədər ağırlı və fəlakətli bir vəziyyət yaşasa da, bu heç vaxt günah üçün verilən cəza kimi

qiymətləndirilməməlidir. Bunun səbəbi odur ki, belə bir cəza heç vaxt kifayət qədər ağır ola bilməz. Günah üçün yeganə cəza İsanın bizim üçün çarmıxda bədənində daşdığı şeydir. Orada və yalnız orada biz günahımızın layiqli cavabını görürük.

Əksinə, başımıza gələnlər bizi sevən Allaha qaytarmaq üçün nəzərdə tutulub və bizi səhv seçimlərimizə görə tövbə etməyə yönəldir. Vilyam Koperin məşhur ilahisində dedi ki:

*“Allahın ilahi qayğısının arxasında,
O üzünü gizlədir,
bəzən qaş-qabağını tökür,
bəzənsə gülümsəyir”.*

Bütün bunlar – Allahın sevgisi və məqsədi bizi bərpa etmək üçündür.

Mən burada bir anlıq dayanıram ki, bütün bunları daha aydın və düzgün başa düşək, yoxsa Allahın bizimlə olan işlərini səhv şərh edə bilərik. Mən “səhv şərh etmək” deyirəm, çünki bu, hamımız üçün təbii bir haldır. Günahkar insanın şüuru həmişə ona elə hiss etdirir ki, sanki Allah ona qarşıdır və başına gələn hər bəla bir cəzadır. Amma bu, doğru deyil. Biz bunu həqiqətən ciddi qəbul etməliyik və Müqəddəs Kitab deyir: “Allah Məsihdə dünyanı özü ilə barışdırdı, günahlarını onların əleyhinə qoymadı” (2 Korinfililərə 5:19). Xüsusilə son ifadəyə diqqət yetirin. Bu və ya digər bəla o demək deyil ki, Allah təqsirlərimizi bizim hesabımıza yazır, çünki O, artıq onları çarmıxda İsa Məsihə aid edib. “Onlar əziyyət çəkəndə O da əziyyət çəkdi” (Yeşaya 63:9). Bu, sadəcə olaraq, bizi bərpa etmək niyyətində olan Allahın məhəbbətidir.

Bu sadəcə Allahın sevgisidir, məqsədi bizi bərpa etməkdir.

Ruhani və ya maddi çətinliklər dövründə biz “niyə bu başımıza gəlir” deməməliyik, əksinə soruşmalıyıq: “Allah bu vəziyyətlə bizə nə öyrədir?”

Biz görəcəyik ki, bu hər zaman bərpa olduğumuz sahələrə aid olur, amma biz əvvəllər onlara qarşı kor olmuşuq.

Bu, Allaha itaətlə gedənlərə və Moav torpağına getmək barədə qərar verməkdə çətinlik çəkənlərə kömək edə bilər. Lakin buna baxmayaraq, görünür ki, Allah onları sındırır. Yenə də deyərdim ki, bu cür sınaqlar onların niyyətində bərpaedici təsirə malikdir. Heç birimiz Adəmin günahında nə qədər şey itirdiyini və İlahi surətin bizdə nə qədər pozulduğunu tam dərk etmirik. Heç birimiz Allahın hökmranlığının nə qədər geniş olduğunu tam başa düşmürük. Amma Allah bunu bilir və O, hamımızda bir günün işi olmayan bərpa əməliyyatı ilə məşğuldur. Bu, ruhani doğulduğumuz vaxtdan başladı və həyatımızın sonuna qədər davam edəcək. O, həmişə çox az və ya heç tanımadığımız yeni sahələrdə bizi Özünə tabe etmək üçün çalışacaq. Sınaqlar və itkilər bizim tabe olmağımız üçün nəzərdə tutulub.

Öz istəklərinə tabe olmaq yalnız günahın nəticəsi deyil. Bu, hətta günah dünyaya gəlməzdən əvvəl də Allahın qaydası idi. Biri dedi: “Çarmıx Allahın iradəsinin bizim iradəmizlə kəsişməsidir və biz Ona təslim oluruq”. Günah dünyaya gəlməzdən əvvəl belə, Adəm Allahın çağırışına uyğun yaşamağa dəvət olunmuşdu. Allah bəzən ondan onun təbii istəklərinə zidd olan hərəkətlər etməsini istəyə bilərdi; məsələn, bədəni istirahət və yuxu üçün fəryad etdiyi vaxtda ayağa qalxıb müəyyən bir iş görməsi tələb olunurdu.

Allahla pozulmamış münasibətin bütün mahiyyəti ondan ibarət idi ki, Adəmdə özünə bağlılıq yox idi. Belə olan halda o, Allahın iradəsini yerinə yetirmək üçün etmək istədiyini dərhal və məmnuniyyətlə Ona tabe edərdi, yalnız Rəbbi sevdiyi üçün bu imkana görə şükür edərdi.

Amma insan günah işlətdikdə, bunu etdiyini inkar etdi və nəticədə özündə inkar etmə meylini inkişaf etdirdi. Beləcə, hər hansı bir çətin tələb, ya da pis hadisə (Allahın əli ilə baş verən), onda narazılıq yaradırdı və bu, Allahın iradəsi kimi qəbul olunmurdu. Təəssüf ki, Adəmin bütün nəsiləri özünə yönəlmiş meyli miras

alıblar (Paul bunu yazılarında “cismani təbiət” adlandırır), Adəmin nəslİ ataları kimi eyni şəkildə davranır və reaksiya verirlər.

Buna görə də sınaqlar və itkilər yalnız Naomiləri Moav torpağında qalmaqdan tövbəyə çağırmaq üçün nəzərdə tutulmayıb, həm də Allahın ən itaətkar qullarına öz təbii istəklərini təslim etmək fürsətini verir. Beləliklə, onlar Allahla olan münasibətdə, özünü təslim etməyin həmişə günün qaydası olduğu anlayışını daha dərinədən başa düşürlər.

“Allahın ən itaətkar qulu” deyirik, amma görək bizdən hansımız daha itaətkarlıq? Günah işlətməş Adəmin uşaqları kimi, əvvəlcə Allaha təslim olmadığımızı etiraf etməliyik.

Evdən gələn xoş xəbər

İndi önəmli bir çıxışdan sonra qarşımızdakı öyrədici hekayəyə qayıdaq.

Allah Naomini yenidən Bet-Lexemə gətirmək üçün ikinci bir vasitə istifadə etdi. Ona evdən gələn dirçəliş xəbəri gətirdi.

“Moav ölkəsində o, Rəbbin xalqına çörək verərək onları ziyarət etdiyini eşitmişdi.”

Xəbər gəldi ki, aclıq aradan qaldırılmışdır. Yağışlar yağmış, tarlalar yenidən məhsul vermiş və insanlar sevinclə şükür edir. Bu, nə gözəl bir dirçəliş mənzərəsidir! Bu, yalnız evdə bəzi insanların tövbə etdiyini göstərirdi. Bəlkə peyğəmbər Rəbbin adı ilə insanlara günahlarını demişdi və onlar da Rəbbə üz tutub tövbə etmişdilər. Allah da lütf göstərmiş və onların torpaqlarına şəfa vermişdi.

Naomi yoxsulluq və əzab içində bu xoş xəbəri eşidəndə, onun evə qayıtmaq həvəsi yarandı. Bu, İncildəki itmiş oğul üçün də belə idi. Onun evinə qayıtmasının əsas səbəbi atalarının evində hətta qulların belə artıq yeməyinin olması idi.

Bəlkə Naomi və Elimelek haqlı idilər ki, Bet-Lexem çox quraq idi. Bəlkə siz də müqəddəslər haqqında eyni şeyi deməkdə haqlısınız.

Amma Allah sizə lütf etsin ki, tezliklə quraqlığın bitmək xəbərini Moavda eşidəsiniz. Allah orada dirçəliş edir, bəziləri tövbə edir, İsanı yenidən görür və aralarındakı sevgi yenilənir. Bir sözlə, Allah xalqına çörək verərək onları ziyarət etmişdir.

Bəzən müasir Naomi, fəal bir məsihçi ilə rastlaşıb öz sevincini paylaşmaq istəyər. O məsihçi şübhəsiz ki, tez əlavə edər: “Amma mənim üçün həmişə belə olmayıb, son zamanlara qədər ruhumda böyük aclıq vardı və mən də əzab içində idim. Amma Allah çarmıxa yaxınlaşmağım üçün mənə kömək etdi və indi hər şey dəyişib”. Belə bir şahidlik eşidənə bu təsir etmədən yan keçə bilməz və o deyəcək: “Əgər Allah onun üçün bunu edibsə, mənim üçün də edə bilər”. Beləliklə, başqa bir Naomi evinə qayıtmaq istəyəcək.

Bu Naomi üçün sadəcə yola çıxmaq məsələsi deyildi. Allahın intizamı və evdən gələn dirçəliş xəbərinin təsiri altında, Naomi Bet-Lexemdən çıxmaq qərarına görə həqiqətən tövbə etdi. Onun tövbə etdiyini bu hissədə danışdığı sözlərdən aydın görmək olar. Bu fəslin bir yerində o deyir: “Rəbbin əli mənim üzərimdə ağır olub”. Sonra o deyir: “Allahım mənimlə çox acı davranıb” və başqa bir yerdə: “Rəbb mənim əleyhimə şahidlik etdi və Allahım məni cəzalandırdı”. Bu sözlərdə şikayət ruhu yoxdur, yalnız Allahın əli altında əzab çəkdiyini və dərslərini öyrəndiyini qəbul edən lütfkar, təvazökar bir ifadə var.

Tövbə bizim üçün həm Allahın yanına qayıtmaq, həm də xeyir-duaya çatmaq yoludur. Bu, sadəcə olaraq həyatı qaldığımız yerdən davam etdirmək deyil. Belə etsək, əsl tövbədən yayınmış olarıq. Həqiqi tövbə Allahla razılaşmaq deməkdir, Onun haqlı, bizim isə haqsız olduğumuzu etiraf etməkdir. Qarşılaşdığımız çətinliklərin Onun əlindən gəldiyini, bununla haqlı olduğunu qəbul etməkdir və şikayət etməməkdir.

Bu isə çarmıxda baş verir. Orada saleh olan İsa, haqsız olan bizlər üçün öldü ki, bizi Allaha gətirsin. Çarmıxda artıq özümüzü haqlı çıxarmağa ehtiyac yoxdur. Biz orada mərhəmət, bağışlanma və azadlıq tapırıq. Bir himndə belə deyilir:

*“Orada mərhəmət boldur
və lütf azaddır,
Orada mənə bağışlanma çox verilir,
Orada – çarmıxda yüklənmiş
qəlbim azadlığa qovuşur”.*

O, heç nə ilə qayıdır

İndi biz Rut kitabının birinci fəslinin əsas məqamına və onu növbəti fəsilərlə bağlayan yerinə gəlib çıxırıq: Naomi heç nə ilə geri döndü. O özü dedi: *“Mən dolu getdim, amma Rəbb mənə boş qayıtdı”.*

O, şübhəsiz ki, müəyyən var-dövlətlə getmişdi, amma geri qayıdanda heç nəyi yox idi. O, əri və iki oğluy ilə getmişdi, amma onlarsız qayıtdı. Evinə dönəndə gördü ki, onun həmyaşıdlarının hələ də ərləri və oğulları var, onlar nəvələrlə əhatə olunublar. Amma Naomi bunların heç birinə sahib deyildi, onun gələcəyə dair parlaq ümidləri Moav torpağında puç olmuşdu.

O yalnız bir gəlinlə, başqa millətdən olan bir qadınla qayıtdı və xalqının onu necə qarşılayacağını da bilmirdi. Hər şeydən önəmlisi isə, Naomi torpaqsız, özünə məxsus mülkiyyətsiz bir vəziyyətə qayıtmışdı.

İlk oxuyanda mən düşündüm ki, Elimelek Bet-Lexemdən çıxanda ailəsinin torpaqlarını satmışdı, çünki bu hekayə onların necə satın alınıb geri qaytarılmasından bəhs edir. Rut kitabının 4-cü fəslində qeyd olunan, Bet-Lexemin darvazasındakı müzakirə də tamamilə Naominin torpaqlarını kimin geri alacağı Boazın, yoxsa başqa bir qohumun edəcəyi ilə bağlıdır. Burada “geri almaq” sözünün işlənməsi torpağın satıldığını göstərir.

Amma 3-cü ayədə Boaz belə deyir: *“Moav ölkəsindən qayıdan Naomi bizim qardaşımız Elimelekə məxsus torpaq sahəsini satır”.* Buna görə də ancaq belə güman etmək olar ki, bu torpaq onların

köçməsindən əvvəl faktiki olaraq satılmamışdı. O, hələ də orada idi, amma on il ərzində baxımsız qalmış, alaqılı və yabanı otlarla örtülmüş, köhnə ev isə dağılmışdı. Naomi isə təsərrüfatda işləmək üçün heç bir kişi qohumu olmadan geri qayıtmışdı.

Aydındır ki, Naominin edəcəyi işlərdən biri torpağını ən yüksək qiymət təklif edənə satmalı olacaqdı. Həqiqətən də, bu torpağı artıq demək olar ki, satılmış hesab etmək olar və buna görə də onunla bağlı “geri almaq” sözünün işlədilməsi yersiz deyildi. Ailə torpaqlarını satmaq hər bir yəhudi ailəsinin ən qiymətli sərvətini satmaq demək idi. Hər bir ailənin ən böyük arzusu torpaqlarını gələcək nəsillər üçün qorumaq idi.

Amma bu halda Elimelekin adını davam etdirəcək gələcək nəsil olmayacaqdı, çünki onun gəlinləri övladsız idi. Beləliklə, torpaq ailənin əlindən çıxacaq və ailənin adı tamamilə yox olacaqdı. Əgər İsraildə “geri alma” qaydalarının tətbiq olunması üçün namizədlər olubsa, şübhəsiz ki, onlar Naomi və Rut idi.

Bu, tam olaraq bizim vəziyyətimizdir. Biz Allaha qayıdanda, sanki əlimiz boş qayıdırıq. Biz də deməliyik: “Mən dolu getdim, Rəbb isə məni boş qaytardı” – o qədər boş ki, itirilmiş irsimizi geri almaq üçün heç nə edə bilmirik.

Bu, tez-tez sitat gətirilən ayədəki vəziyyətin özüdür: “İnsan bütün dünyanı qazanıb canını itirərsə, ona nə xeyri var? Yaxud insan öz canının əvəzinə nə verə bilər?” (Matta 16:26). Bu ayə o qədər tanışdır ki, bəlkə də biz onun ən azı bir hissəsinin mənasını gözədən qaçırmışıq. Burada iki sual yaranır:

Birincisi, əgər bir insan dünyanın təklif etdiklərini qazanmaq üçün öz canını (yəni Allahla münasibətini) itirirsə, bunun insana nə faydası var? Qısaca desək, o, heç bir fayda görmür; tam məğlub sayılır.

Daha bir sual ortaya çıxır: Bunu etdikdən sonra, itiriləni geri almaq üçün insan nə edə bilər, bu əməli geri çevirmək mümkün olarmı? Burada cavab aydındır: heç nə edə bilməz; artıq edilmiş işi geri qaytarmaq mümkün deyil. İstər onun qızgınlığı heç sönməsin,

İstər göz yaşları əbədi axsın, artıq törətdiyi günahı əvəz etmək və belə asanlıqla satdığı şeyi geri qaytarmaq üçün heç bir yolu yoxdur. Başqa sözlə, həyatımızdakı günah və axmaqlığın nəticələrini aradan qaldırmaq Allahın lütfü olmadan mümkün deyil.

Özümüzü günahla ləkələdikdən sonra, sülhü necə bərpa edə bilərik? İşləri qarışdırdıqdan sonra, onları necə düzəldə bilərik? Heç cürə. Günah işlətmək üçün gücümüz var (əgər istəsək, bu sahədə nə qədər güclü olduğumuzu görərik), amma onu ödəmək və ya nəticələrini aradan qaldırmaq üçün heç bir gücümüz yoxdur.

Bəzən düşünürük ki, əgər daha yaxşı məsihçi olub başqalarına qarşı mehriban olsaq, bu davranışımız işləri düzəldər. Amma mən “bir az da yaxşı olmalıyam” ki, Rəbbə layiq olum və məhz o anda artıq məğlub oluram. Çünki mənə həmişə məğlub edən məhz həmin “bir az da yaxşı olmaq” cəhdi olur.

Biz geri qayıda bilərik, amma Naomi və Rut kimi boş qayıdırıq. Bil Geyter bunu bir məsihçi ilahisində belə ifadə edir:

*“Əgər əvvəllər nəcib xəyallarım olubsa,
Onlar mənim ilk xəyallarım idi;
Həyatın ən yaxşı ümidləri də ürəyimin
dərindən saxladığım ümidlər idi;
Amma xəyallarım külə döndü,
qalalarım dağıldı,
Sərvətim sə itkiyə çevrildi;
Beləliklə, mən bunları həyatımın
cır-cındırları ilə бүkdüm
Və onları çərmixin altına qoydum”.¹*

Amma ruhlanın, Rut və Naomi boş qayıtmışdırlarsa da, boş qalmadılar. Bu hekayənin mahiyyəti də budur, necə boş olan dolu oldu. Bütün bunlar ona görə mümkün oldu ki, evdə onların ən yaxın qohumu var idi! Siz də boş qalmayacaqsınız.

¹ Bil və Qloria Geyter tərəfindən yazılıb. İcazə ilə istifadə olunub.

Boş bir günahkar olaraq Allaha qayıdarkən, “Mən tamamilə səhv etmişəm, günah mənimdir” deyərək etiraf edərkən, hər şeyi qurtarmaq haqqına malik olan, lütfkar təminat verən Rəbb - sizin ən yaxın qohumunuz üçün namizəd olursunuz!

Rut – iman edir

Burada bir mühüm məsələ var ki, Əhdi-Ətiqdəki itmiş qız Naomi, İncildəki itmiş oğul həmkarından fərqlənirdi. O, uzaq ölkədən geri qayıdanda özü ilə başqasını da gətirdi. Çox vaxt insanlar Allahdan uzaqlaşanda, başqalarını da özləri ilə aparırlar. Amma bəzən elə olur ki, onlar tövbə edib Rəbbə qayıdanda, başqaları da təsirlənib onlarla birlikdə dönürlər. Bu, Naominin halında da belə idi. O, Rutu özü ilə sadəcə yəhudi xalqına bir “vətəndaş” olmaq istəyən kimi yox, həqiqi iman edən birisi kimi gətirdi. Çünki Rut yalnız “Sənin xalqın mənim xalqım olacaq” demədi, daha da önəmli, “Sənin Allahın mənim Allahım olacaq” dedi. Əgər bu, Əhdi-Ətiqdə bir dönüş, iman qəbul etmə deyilsə, bəs nədir?

Rutun bu seçimi olduqca qeyri-adi idi, çünki onun Naominin Allahı haqqında görüb bildiyi şey, onun başına gələn müsibətlər idi. Bu isə bir başqa millətdən olan gənc qızı Tanrıya cəlb edəcək bir səbəb deyildi. Bəlkə də Naominin, “Rəbbin əli sizə qarşı çıxdığına görə mənim üçün çox ağırdır!” sözlərinin arxasında bu fikir dayanırdı. Ola bilsin ki, o, iki qəlininin də Allahına iman etməsini arzulayırdı və onların Yehovanın hökmranlığının necə xeyirxah və mərhəmətli olduğunu görməsini istəyirdi. Amma indi qorxurdu ki, onların gördükləri bütün bu müsibətlər (və onların da çəkdikləri əzablar) onları həmişəlik Tanrıdan uzaqlaşdıracaq. Lakin Rut üçün belə olmadı. Bütün bunlara baxmayaraq, o dedi: “Sənin Allahın mənim Allahım olacaq”.

Onu belə bir seçimə vadar edən nə idi? Məncə, bu, Naominin Allahının qarşısında tövbə etməsi və bununla qəlb rahatlığı

tapması idi. Rut qulaq asdıqca Naominin Allahının kölgəsi bütün mənzərənin üzərinə düşdü və anladı ki, Rəbb, günahkarlara qarşı mərhəmətli və lütfkardır. Çünki əgər bir insan Rəbbin önündə tövbə edirsə, bu, Onun yanında bağışlanıb bərpa olduğunu göstərir. Əks halda, niyə tövbə etsin ki? Məhkəmədə isə, adətən, heç bir məhkum tövbə etmir (mən münsiflər heyətində olmuşam, ona görə bunu bilirəm). Səbəb sadədir: günahkar insan səhvini etiraf etsə belə, bundan heç nə qazanmayacaq. Məhkum olan insan nəyi etiraf etsə də, ədalət yerini tapacaq. Buna görə də məhkumlar adətən susur və ancaq özlərini müdafiə edirlər.

Əgər məhkəmə ədalət yox, yalnız günahını etiraf edənlər üçün mərhəmət yeri olsaydı, onda çoxu etiraf etməyə can atardı. Rut gördü ki, qayınanası Allahın önündə günahkar kimi diz çökür və Ona etiraf edir. Rut bunun nəticələrini anlamağa başladı: Naominin Allahı – yəni Yehova – günahkarlara mərhəmət və lütf göstərən Allahdır! Elə buna görə də Naomi Onun önündə alçaldı. Bu, İsrailə məxsus, Onun xarakterinin xüsusi bir vəhyidir. Musa ilə dağda Allah Öz adını ona belə açıqladı: “Mən rəhmli və lütfkar Allah-hədsiz səbirli, bol məhəbbətli və sədaqətliyəm, minlərlə nəslinə məhəbbətimi göstərərəm, cəzanı və günahını bağışlayaram” (Çıxış 34:6-7).

Bəlkə də bu ana qədər Rut həmişə Naominin Allahını “yaxşı insanların Allahı” kimi düşünürdü. Çünki Naomi həmişə yaxşı və qüsursuz görünürdü. Rut isə bilirdi ki, özü o cür deyil və ona görə də belə bir Allaha layiq olmadığını hiss edirdi. Amma o gün qayınanasını Tanrı qarşısında günahkar kimi tövbə edərkən gördü, o zaman başa düşdü ki, O, səhv edən insanlara mərhəmət göstərməkdən zövq alan bir Allahdır. Elə o vaxt dedi: “Bu Allah mənim Allahım olacaq, çünki mən də günahkar olaraq Ona layiqəm”.

Məncə, Rutun etdiyi seçimin arxasında məhz bu dayanırdı; sizcə də belə deyilmi? Hər halda, buradan biz məsihçilər üçün də bu bir dərsdir. Biz istəyirik ki, dünya İsanı bizdə görsün

və düşünürük ki, bunun yolu – qüsursuz məsihçi həyatı göstərməkdir. Amma belə bir cəhd çox vaxt bizim Allahımızın yalnız “yaxşı insanların Allahı” olduğu təəssüratını yaradır, çünki biz özümüzü çox yaxşı göstəririk. Bu isə günahkarları cəlb etmir, əksinə, onları ruhdan salır, çünki onlar Allah üçün yetərinə yaxşı olmadıqlarını düşünürlər.

Həqiqətdə isə biz heç də qüsursuz məsihçilər deyilik, sadəcə həyatımızın yaxşı tərəflərini göstəririk. Digər tərəflərimiz isə başqa hekayə danışır. Amma insanlar bizim tövbə etdiyimizi görəndə, bizim günahkar kimi danışdığımız şəhadəti eşidəndə və Rəbbin həyatımızda necə işlədiyini gördükdə, onda anlayırlar ki, bizim Allahımız “yaxşı insanların Allahı” deyil, günahkarların Allahıdır. Bu halda onlar da anlayır ki, Onu qəbul edə bilərlər.

Bəzən ağır bir tövbə addımından sonra yaranan sükut anında günahkarların Xilaskarının kölgəsi səhnənin üzərinə düşür və insanlar Ona tərəf çəkirlər. Biz başqalarına özümüzü güclü və yuxarıdan öyüd verən kimi göstərməklə deyil, sınımış və günahkar yerini tutmaqla daha çox fayda verə bilərik. Biz özümüz də çarmıxa qayıtdıqca, bəlkə də, göz yaşlarımızın və tövbəmizin bəhrəsi olan qiymətli bir “Rut”u da özümüzlə gətirəcəyik ki, o da bizim tapdığımız eyni sülhü tapsın.

Ona görə də başqalarına verdiyimiz şəhadətin günahkarın şəhadəti olmasına əmin olacaqlar, beləliklə, onlar lütfkar Allaha yaxınlaşacaqlar.

Beləcə, Naomi ilə Rut birlikdə Beyt-Lexemə qayıtdılar. Doğrudur ki, onlar boş qayıtdılar, amma boş qalmadılar. Bunu isə biz hekayənin davamında görəcəyik.

3

Boaz – Yaxın Qohum

“Bu adam bizə yaxın qohumdur, bizi satın almaq hüququna malik olan biridir.”

Rut 2:1-20

İndi Boaz mövzusuna gəlirik. Mən tam əminəm ki, Müqəddəs Ruh bizə Boazı Rəbb İsa Məsihin bir simvolu və qabaqcadan göstərilmiş kölgəsi kimi təqdim etmək istəyir. Mən bu Müqəddəs Yazı parçaları üzərində Allah qarşısında gözlədikcə daha da əmin oluram ki, Boazı bu şəkildə görmək heç də “vaiz azadlığı” deyil. Bu, sadəcə, Köhnə Əhddə çox rast gəlinən bir fenomenin başqa bir nümunəsidir, yəni gələcək Xilaskarın qabaqcadan göstərilən kölgələridir. Əslində, bizdən heç kim Köhnə Əhd yazılarını Məsihə tətbiq etməkdə Yeni Əhddəki yazıçılardan daha cəsarətli ola bilməz. Buna görə də onların nümunəsi bizi burda da Məsihi görməyə təşviq edir.

“Mərhum Elimelekin ailəsindən, böyük sərvətə sahib bir adam var idi. Onun adı Boaz idi.” İsraildəki ən kasıb qadın olan Naominin qohumu ölkənin ən varlı kişilərindən biri idi. Buna baxmayaraq, əvvəlcə Naomi öz ehtiyacı ilə bu həqiqət arasında heç bir əlaqə görmürdü. Amma gördüyümüz kimi, Musanın

qanununa görə ən yaxın qohumun yoxsul bir qohumu üçün həm hüququ, həm də məsuliyyəti var idi.

Levililər 25-ə görə, qohum öz qardaşının itirdiyi mülkünü geri almaq hüququna sahib idi; Qanunun Təkrarı 25-ə görə isə, qardaşı övlad qoymadan ölərsə, onun dul arvadını alıb qardaşının adını yaşatmaq üçün nəsil artırmaq məsuliyyəti vardı. Belə bir adama ibrani dilində *goel* deyilirdi, yəni öz ehtiyac içində olan qohumları üçün satın alan şəxs idi. Amma əvvəlcə nə o, nə də Naomi ilə Rut onu bir *goel* kimi görmürdülər. Boazın da vəziyyəti belə idi.

Əlbəttə, bu *goeldə* İsa Məsihin qabaqcadan göstərilməsini görməmək mümkün deyil. Çünki əsrlər boyu “saysız-hesabsız bağışlama lütf əməlləri” ilə O, Özünü itmiş günahkarların Xilaskarı və ümitsiz vəziyyətlərin Bərpaçısı kimi göstərib. İsa insanın günahına və yaranan nəticələrə görə ruhdan düşür. Əksinə, O işə əl qoyanda, vəziyyət tamamilə dəyişir. Çünki O, məhz belə insanlar üçün *goeldir* və onların vəziyyətlərini gözəl nəticələrlə qurtarmağa qadir olan biridir. O, günahkarlarla məşğul olmaqda ixtisaslaşmışdır və Onun izzəti bu sahədə etdiyi gözəl bərpa işlərindədir.

Beləcə, biz Müqəddəs Yazıların qurtuluş haqqında əsas təliminə gəlirik. Bu təlim *goel* qanununa – yaxın qohuma verilmiş qurtuluş haqqına əsaslanır. Deməli, qurtuluş İncildən əvvəl Köhnə Əhddə işlənən bir sözdür. Yeni Əhddəki həqiqət isə məhz indi nəzərdən keçirdiyimiz bu qanuna əsaslanır və ondan yaranır. Rut kitabının bu qanunu tam şəkildə nümunə göstərməsi isə ona xüsusi əhəmiyyət bəxş edir.

Qurtarmaq hüququ

Bir adamın digərini qurtarması, yəni *goel* rolunu oynaması üçün üç əsas şərt lazım idi.

Birincisi, o, ailə üzvü olmalı idi; başqa heç kimin torpağı geri almaq üçün alıcıya təkid etməyə haqqı yox idi. Rut kitabında “qohum” sözü əksər hallarda ibrancə *goel* kəlməsi ilə ifadə olunsada, hər yerdə belə deyil. Üç yerdə sadəcə adi qohumluğu bildirən, qurtuluş fikri daşımayan sözlər işlədilib. Boazın hekayəyə ilk dəfə daxil olduğu ayədə “Naominin ərinin bir qohumu var idi” deyilir, burada işlənən söz *goel* deyil, “*moda*”dır. Həmin söz Rut 3:2-də işlədilib: “İndi isə Boaz bizim qohumlarımızdan”, yəni Boaz bizim *modamız*, ailə bağları ilə bağlı qohumumuz deyilmi? Üçüncü yerdə isə Rut 2:20-də Naomi deyir: “Bu adam bizə yaxın qohumdur”. Burada işlənən söz “*qarob*”dır ki, mənacə demək olan *moda* ilə eynidir, yəni yaxın qohum deməkdir. Bunu belə ifadə edə bilərik: Əgər bir adam digərinə *goel* ola biləcəksə, o əvvəlcə *moda*, yəni ailənin qohumu olmalı idi.

Eynilə, əgər Rəbb İsa günahkarları və zəif möminləri qurtarmaq istəyirsə, bunu etmək üçün O, əvvəlcə onların Qohumu, onların Qardaşı olmalı idi. Məhz bu, əbədi Kəlamın bədən olub aramızda yaşaması ilə baş verdi. İbranilərə 2:10-18-dəki mühüm hissənin tam mənası da budur. Burada İsa bizi “qardaşlar” adlandırır və bəşərliyimizə şərik olmaqla bizi qurtarmağa haqq qazanır. “Çünki uşaqlar ət və qanı bölüşdülərinə görə, O da eyni cür onlara şərik oldu.” Mən inanıram ki, burada çox açıq şəkildə *goel* qanununa işarə var. Onun bizim ət və qanımıza şərik olması və beləliklə Qardaşımız olması üçün göstərilən səbəb ruhani baxımdan *goelin* işi ilə tam uyğun gəlir: “Ölüm vasitəsilə ölüm üzərində hakimiyyət sahibi olanı, yəni iblisi məhv etsin və ömrü boyu ölüm qorxusundan qul olanları azad etsin”. Buna görə də “O, hər şeydə qardaşlarına bənzəməli idi.”

Bizim bədənimizin miras qoyduğu heç bir kədər və ya sınaq yoxdur ki, İsa onun iştirakçısı olmamış olsun. Mən inanıram ki, insanın üzləşdiyi heç bir itki, təhqir və ya hüquqlarından məhrum olmuş elə bir vəziyyət yoxdur ki, İsanın alçalmış vəziyyətindən hətta daha artıq dərəcədə olsun. Kəlam deyir ki, O, hər şeydə

qardaşlarına bənzədi və “hər şey” həqiqətən də hər şeyi bildirir. Buna görə bu məktub bizə deyir ki, O, zəifliklərimizə toxunan, nadan və yolunu azanlara mərhəmət edən, bizə qarşı mərhəmətli və sadıq Baş Kahindir.

Mən tarixi çox xoşlayıram və bir dəfə Kral Çarlzın qızı şahzadə Elizabetlə bağlı bir hadisəni oxuyanda çox təsirləndim. Çarlz 1649-cu ildə Londonun Vaythol meydanında edam edildi. Qızı isə zindana atıldı, orada vərəmlə xəstələndi və kədər içində, diqqətdən kənarda öldü. Onu tapanda Müqəddəs Kitabı yanında açıq idi, başı isə bu ayənin üzərində idi: *“Ey yorğunlar və yükləri ağır olanlar, Mənim yanıma gəlin, Mən sizə rahatlıq verərəm”* (Matta 11:28). Tarixçi isə buraya qısa bir cümlə əlavə etmişdi ki, bu məni çox duyğulandırdı: *“İnsan bütün vəziyyətlərdə Qardaşında təsəlli tapır”*. Bəli, İsa həqiqətən bizim yaxın Qohumumuzdur.

Lakin bəli, insan surəti alması İsayə yaxın Qohumumuz olmaq şərəfini qazandırdı, amma bunun özü-özlüyündə Onu bizim bütün itkilərimizdən və müsibətlərimizdən qurtaracaq qədər yaxın etmədi. Çünki bu itkilərin və müsibətlərin bəziləri bizim öz günahımız və günahlandırılma biləcəyimiz şeylərdir. Təcəssüm özü günahımıza və ya məsuliyyətimizə cavab vermir. Buna görə də bizi qurtarmaq hüququnu əldə etmək üçün ət və qanımıza şərikin O Şəxs, Qalqota adlanan təpəyə çarmıxını apardı və orada bizim günahkarlığımızı Öz üzərinə götürərək bizim ölümümüzə birgə öldü. Lakin O Özünü heç etdi və qul surətinə salıb insanlara oxşar oldu (Filipililərə 2:7). Beləcə cismani təbiət üzündən gücsüz olan Qanunun edə bilmədiyini Allah etdi: Öz Oğlunu günahlı cismə bənzərində günah qurbanı olaraq göndərərək günahı Onun cismi ilə məhkum etdi (Romalılara 8:3).

Bu o deməkdir ki, Öz qanı ilə O, günahların səbəb olduğu vəziyyətləri bağışlayır və təmizləyir. Bununla O, günahın günahkar üzərindəki ittihamını götürür. Başqa sözlə, çarmıx Onu günahkarın *ən yaxın Qohumu* edir.

Bir zindanda, bəzi rüsvayedicilər cinayətə görə həbsdə olan məhbus bizə deyər bilər: “Mənə deyirsiniz ki, İsa bizim kimi hər şeydə insan oldu; amma mənə, O mənim çəkdiyim rüsvayçılığı çəkməyib”. Yanılırsan, insan, O məhz belə bir rüsvayçılığı yaşadı. Günahın nəticəsi olan rüsvayçılığı O məhz çarmıxdə yaşadı. Bu, Onun utancı yox, sən rüsvayçılığın idi və bunu yaşamaq Onun üçün daha da ağır idi. Nəticədə, sən və dünyanın hər bir günahkarı İsanın üzünə baxıb deyər bilər: “Sən mənim ən yaxın qohumusan və mən bu vəziyyətdən qurtarmaq hüququna maliksən”. Naomi üçün bu an çox möhtəşəm olmalı idi, çünki o, həmişə sadəcə qohum kimi bildiyi şəxsin əslində *goeli*, yəni onun üçün qurtarma haqqına sahib biri olduğunu dərk etdi. Bu, bizim üçün də möhtəşəm bir şeydir, yalnız öz günahlarımız səbəbiylə baş verən vəziyyətlərdə belə, İsa bizim ən yaxın qohumumuzdur. O təkcə *moda* yox, *goeldir*, itirdiyimiz hər şeyi qurtarmaq haqqına malikdir və çarmıx Ona bu haqqı verdi.

Azad etmə qüvvəsi

İkinci vacib əmil isə bu idi ki, ən yaxın qohumun azad etmə qüvvəsi, yəni bunu həyata keçirmək üçün maliyyə imkanı olmalıdır. Qurtarma haqqına malik olmaq bir şeydir, amma onu reallaşdırmaq üçün gücə sahib olmaq başqa bir şeydir. Əgər *goel* (qohumun qurtarıcısı) kasıb olsaydı, çox az köməyi ola bilərdi. Boazın vəziyyəti belə deyildi. O, bölgədə böyük təsərrüfatçılardan biri və “çox varlı bir kişi” idi. O, yalnız qurtarma haqqına malik deyildi, həm də bunu etmək gücünə sahib idi.

Biz bilirik ki, Rəbb İsanın qanı bizim günahlarımızın bağışlanmasını və təmizlənməsini təmin edir. Bəs Rəbbin günahlarımızın nəticələrini də qurtarma gücü varmı? O yer üzündə günahı bağışlamaq gücünə malikdir. Amma günahlarımızın nəticələrini, ilk növbədə utanc hissi, sonra itirilmiş xoşbəxtlik,

başqaları ilə pozulmuş münasibətlər, ağrı və itki vəziyyətlərini “düzəltmək” gücü varmı? Bu zaman iman sarsılır, şeytan isə davamlı olaraq deyir ki, heç vaxt vəziyyətlər əvvəlki kimi olmayacaq. Biz İsanın günahlarımızı bağışlayacağına iman edə bilərik, amma bəzən onun nəticələri üzərində nə edə biləcəyinə dair şübhələrimiz olur. Burada Tanrı şübhələrimizə, İsrailin şübhələrinə Yeşaya 50:2-də meydan oxuyur: “Məgər Mənim əlim zəifləyib ki, xilas etməyə qadir olmasın? Yaxud Mənim sizi qurtarmağa gücüm çatmazmı”?

İsrailin günahlarına görə əsarətə düşməsi kədərliidir. Onlar Yehovanın onların qohumu, *goeli* olduğunu bilmədilər və onları xilas etmək gücünə malik olduğuna inanmadılar. Bu daha kədərli idi. Yeremya və digər peyğəmbərlər vasitəsilə İsa peyğəmbərlik sözləri dedi. O xalqına bir gün əldə edəcəkləri möhtəşəm xilas haqqında xəbər verir və Yehovanın onların qurtarıcısı, *goeli* olduğunu təsdiqləyir: “Amma onların Satınalanı güclüdür, Onun adı Ordular Rəbbidir. Rəbb mütləq onların işinə baxacaq ki, ölkəyə rahatlıq versin, amma Babil sakinlərinə təşviş gətirsin” (Yeremya 50:34). Hətta İsrail Babil əsarətinə düşməzdən əvvəl belə ən gözəl sözlərlə peyğəmbərlik olunmuşdu. Dağılmış şəhər və məbədin bərpası belə, yıxılmazdan əvvəl proqnozlaşdırılmışdır! Bu, İsraildə lütfün günahdan qabaqda olduğunu göstərir. Rəbbin onların ən yaxın qohumu olduğunu və onları bütün əzablardan qurtarmaq niyyəti olduğunu bildirir!

Ən yaxın qohumumuz “dünyanın təməli qoyulandan bəri qurban kəsilmiş Quzudur”. Allah bizim itkilərimizi və vəziyyətlərimizi onların baş verməsindən əvvəl Onda nəzərə almışdır. Buna görə də Onun qüdrətli əli hər şeyi yenidən düzəltmək gücünə malikdir. Sadə həqiqət budur ki, insanın itirdiklərini qurtarma sahəsi İsanın ən mükəmməl olduğu sahədir. Bu, Onun ən yaxşı olduğu yerdir. O, ilahi Dülğədir; əgər əlindəki qab korlanmış olsa belə, ümitsizliyə qapılmır, onu istədiyi kimi başqa bir qab halına gətirir.

*İsa hər problemi həll edə bilər,
Həyatın dolaşıqlarını açar;
İsa üçün heç bir iş çətin deyil,
O, edə bilməyəcəyi heç bir şey yoxdur.²*

Bu sözlər həqiqətən doğrudur, amma bir şərtlə: problemin içində olan şəxs tövbə etməli, özünün əsl problem olduğunu qəbul etməli və digər problemlərin yaranmasına səbəb olduğunu etiraf etməlidir. Belə etdikdə, onun günahı tamamilə bağışlanır; yaratdığı qarışıqlıq artıq onun məsuliyyəti deyil, Rəbbin olur və özünü Tanrının əllrinə təslim edir. Bu zaman Allah onu yeni bir şey yaratmaq üçün xam material kimi istifadə edir.

*Gözəl bir şey, yaxşı bir şey,
Bütün qarışıqlığımı O anladı;
Mənim Ona təqdim edə biləcəyim
tək şey qırılma və münaqişə idi,
Amma O, mənim həyatımda gözəl
bir şey yaratdı.³*

Əgər O bunu edə bilmirsə, onda Xilaskarımızın nə səlahiyyəti var?

Qurtarmaq istəyi

Bir şeyi başqasının xeyrinə qurtarmaq üçün *goelin* (qurtarıcı) üçüncü vacib amili olması lazım idi. O təkcə qohum olub qurtarmaq hüququna, bunu yerinə yetirmək gücünə malik olduğuna görə yox, həm də könüllü olması idi. Hər *goel* bəlkə də bunu etmək istəməzdi. 4-cü fəsildə qeyd olunan daha yaxın

² Rodehever Kompaniyası tərəfindən. İcazə ilə istifadə olunub.

³ Bil və Qloria Geyter tərəfindən. İcazə ilə istifadə olunub.

qohum buna misaldır. Elimelekin ailəsinə Boazdan daha yaxın bir qohum da var idi və bu işi görməkdə üstün hüquqa malik idi. Əvvəlcə o, torpağı almağa tam hazır idi, amma Rutu arvadı kimi almaq və beləliklə Maxlon üçün nəsil yetişdirmək lazım olduğunu öyrəndikdə, geri çəkildi. Bu yad qızı qəbul etmək istədiyinə əmin deyildi. Çox güman ki, artıq bir arvadı vardı və iki qadın onun üçün çox idi. Onun hüququ və imkanı var idi, amma könüllü istəyi yox idi. Boaz isə tamamilə könüllü idi. Rutu arvadı etmək bu planın bir hissəsi olduğuna görə ona ən cəlbedici tərəf idi. Hekayədən aydın görünür ki, o, tarlalarında əkinçi kimi ilk dəfə rastlaşdığı bu qeyri-yəhudi qızına qəlbini vermişdi.

Rəbb İsa da sizin üçün qurtarmaq hüququna və gücünə malik olmaqla yanaşı, könüllüdür. O, Boazın könüllü olmasına səbəb olan eyni səbəbdən daha çox könüllüdür. O, sizin üçün qəlbini vermişdir. O, təkcə sizin itirdiklərinizi bərpa etmək, problemlərinizi həll etmək və sizi yenidən xoşbəxt etmək istəmir, həm də sizi sevir. O, sizin itirilmiş vəziyyətinizi üzərinə götürdükdə, sizi də bunlarla bərabər qəbul edir. “O Özünü bizim üçün fəda etdi ki, bizi hər cür qanunsuzluqdan satın alsın, təmizləyib Özünə məxsus və yaxşı işlərə səy göstərən bir xalq yaratsın” (Titə 2:14). Buna inanırsınızmı? Siz Onun qəlbinə toxundunuz, siz Ona çox xoş görünürsünüz. Siz bu qədər sevilmiş və arzulanan olduğunuz üçün, şübhəsiz, Ona yaxınlaşır və dua etməyə ruhlanırsınız:

*Libasını üzərimə uzat,
Çünki Sən mənim ən
yaxın Qohumumsan;
Məni ört, ört, ört.*

Mən artıq qeyd etmişəm ki, buradakı *goel* sözü, “ən yaxın qohum” kimi tərcümə edilsə də, Müqəddəs Kitabın digər

yerlərində “qurtarıcı” kimi də tərcümə olunur. Həqiqətən, bu söz Əhdi-Ətiqdə 62 dəfə belə tərcümə edilmişdir və bu ad Yehova tərəfindən İsrail xalqı üçün Özünə aid edilən bir tituldur. Bu xüsusilə Yeşaya peyğəmbərin kitabında nəzərə çarpır. Allah İsrailə münasibətini “Sənin Qurtarıcın, İsrailin Müqəddəsi” kimi bildirir. Maraqlı olan isə budur ki, bu söz Yeşaya kitabında 40-cı fəsildən əvvəl heç yer almır; amma 40-cı fəsildən sonra çoxsaylı hallarda rast gəlinir. Görünür buna səbəb odur ki, 40-cı fəsilə qədər Yeşaya peyğəmbərin ümumi mövzusu xalqının günahı və Rəbbə dönməməsi nəticəsində qaçılmaz olan Onun hökmü və əsarəti barədə idi. 40-cı fəsildən sonra hökm gələcək kimi yox, artıq baş vermiş kimi göstərilir və xalq artıq əsarətdə hesab olunur. Sonra vəziyyət dəyişir, Allah xalqının ehtiyacları üçün lütfdən və onların torpaqlarının bərpasından danışır. Sanki O belə deyir: “Həmişə çəkişib qəzəblənməyəcəyəm, yoxsa yaratdığım canlı insan qarşımda dura bilməz” (Yeşaya 57:16). Sonra O, Özünü onların *goeli*, Qurtarıcısı kimi göstərməyə başlayır və deyir ki, ən pis vəziyyət belə baş versə, yenə də onları qurtaracaq. Sanki Rəbb deyir: “Məgər Mənim əlim zəifləyib ki, xilas etməyə qadir olmasın? Yaxud Mənim sizi qurtarmağa gücüm çatmazmı?” (Yeşaya 50:2). Məncə, bu mesajı alanlar təəccüblə cavab verirlər: “Biz həmişə Sənin xilas edə biləcəyini bildik, amma heç vaxt düşünmədik ki, Sən bunu edəcəksən; çünki bütün bunlar bizim öz günahımızdır”. Cavab olaraq sanki Rəbb deyir: “Mən sizin Goeliniz, Qurtarıcınızam, məhz belə bir vəziyyət üçün yaradılmışam”.

Mən bu məqamı vurğulayıram, çünki yalnız hər şey səhv olanda, hətta ən pis vəziyyət baş verəndə, İsa Özünü bizim ən yaxın Qohumumuz kimi, qurtarmaq hüququ ilə göstərir. Həqiqətən, İsa həyatımıza gəldikdə, hər şey qaydasında olmasını gözləmir. Əgər həyatda heç nə səhv deyilsə, onda Onun qurtarmağa ehtiyacı yoxdur. Əziz oxucu, O, məhz sizin vəziyyətiniz üçün yaradılmışdır.

“Qurtarıcı” sözünün özü buradakı mənanı açmaqda bizə kömək etməlidir. Bu söz təkcə “re” sözünü ilə başlamır, həm də “er” sonluğu ilə bitir. Təbii ki, belə bitən başqa sözlər də var, məsələn: worker (işçi), driver (sürücü), writer (yazıçı). İşçi bir dəfə işləyib bitirmir, o, davamlı işləyir; sürücü adət halına gətirmiş şəkildə sürür; yazıçı isə davamlı yazır. Eyni şəkildə, Qurtarıcı sözü də göstərir ki, O yalnız bir dəfə qurtarmır; O, adət halında və davamlı olaraq qurtarandır. Hər şey yanlış getdikdə, O, bizim Qurtarıcımız kimi oradadır. Əgər eyni məsələ və ya başqa bir mövzuda yenidən səhv baş verərsə, O, vəziyyəti yenidən düzəltməyə hazırdır. Gördüyümüz kimi, “yenidən” mənası “re” sözündə gizlidir. Bu, bizə tələsik tövbə edib Onun lütfündən faydalanmaq üçün nə qədər böyük bir təşviqdır. Bütün bunlar o deməkdir ki, artıq günahdan qorxmağa ehtiyacımız yoxdur. Təbii ki, günahdan qorxmaq həmişə düzgün fikirdir (Potifarın arvadına Yusifin cavabını xatırlayın), amma burada söhbət günahdan qorxmamaqdan gedir. Bəziləri uğursuzluq ehtimalından o qədər qorxurlar ki, daim öz mövqelərinə yapışb qalırlar və bu münasibət onları məhz uğursuzluğa yuvarlayır. Onlar elə bil dovşan kimidirlər ki, ilanı görəndə həm qorxur, həm də qorxudan ilanın ağzına düşürlər. Biz belə olmamalıyıq. Biz günahla nə edəcəyimizi bilirik. Bilirik ki, əgər hər şey səhv yolla gedərsə, bizi günahdan və özümüzü günahlandırmaqdan azad etməyi bacaran Biri var.

*Əziz ölən Quzu, qiymətli qan
Heç vaxt qüdrətini itirməyəcək.*

İsa Məsihin qanının qüdrətinə olan bu qədər inam, bizi günah etməyə təşviq etmək əvəzinə, “Yox” demək üçün bizə cəsarət və güc verir. Amma bir insan səhv addım atsa, hər şeyin bitəcəyini düşünürsə, həqiqətən də o insan üçün hər şey bitmiş olur. Amma

yaxın qohumunun yenidən qurtarma gücünü bilən şəxs üçün heç vaxt hər şey bitmiş olmur.

Bu fəslin sonunda xatırladaq ki, qədim yəhudi borclusu öz torpaqlarının qaytarılması və özünün qul vəziyyətindən azad edilməsi üçün yubiley ilini gözləməli deyildi. Əgər onun yaxın qohumu həm imkanlı, həm də könüllü idisə, o, həm torpaqlarını, həm də özünü dərhal vəziyyətdən qurtara bilərdi. Bizlər üçün həqiqətən də cənnətdə bir yubiley bayramı bizi gözləyir, orada hər şey düzələcək və hər göz yaşı silinəcək. Amma günahın itkilərinin bərpası, göz yaşlarımızın silinməsi, problemlərimizin həlli üçün həmin anı gözləməli deyilik. Çünki İsa bizim yaxın qohumumuzdur, biz tam bir qurtuluşu yubiley ilindən çox əvvəl də yaşaya bilərik. Artıq əzabda yaşamağa ehtiyac yoxdur, bizi qorxudan uğursuzluq yoxdur. Rəbbimiz İsa Məsihin qurtuluşu barədə hələ aşkar edilməmiş çox sahələr var ki, bizə açılacaq.

Qeyd: Bu “goel” sözü bəzən “yaxın qohum” kimi, bəzən isə “qurtarıcı” kimi tərcümə olunur; digər yerlərdə isə “qisas alan” mənasında, məsələn, “qan qisasçısı” ifadəsində (Yeşua 20:3 və s.) istifadə edilir. Bu, goelin işinin başqa bir tərəfini göstərir, yəni onun vəzifəsi yalnız qardaşını qurtarmaq deyil, eyni zamanda qardaşı öldürülərsə, qatili öldürərək qardaşına görə qisas almaq idi. “Kim insan qanı tökərsə, onun da qanı insan tərəfindən töküləcək” əmri Yaradılış 9:6-da verilmişdi və bu hökmü icra edəcək şəxs goel idi. Buna görə də, Yehova İsrailin Qurtarıcısı adlandırıldıqda, bu həm də Onun İsrailin Qisasçısı olduğu anlamına gəlir. Həqiqətən, Əhdi-Ətiqdə O, İsraili qurtarır, çünki ona zülm edənlərdən qisas alır. Bu, Yeşaya 63:1-7 kimi bir keçidi izah edir; burada Allahın Öz və İsrailin düşmənlərinə qarşı böyük qüvvə nümayişi göstərdiyi açıqlar və “Qəzəb içində xalqları tapdaladım,” “Qeyzimi onlara içirtdim,” “Qanlarını yerə axıtdım” kimi ifadələrdən istifadə olunur. Bunun

ardınca İsrailin şirin tərifləri gəlir: “Mən Rəbbin bizə etdiyi bütün işlərinə görə Onu xatırlayacağam”. Burada açıq-aydın göstərilir ki, Rəbbin İsrailə olan rəhmi, Onun zülmkarlarına etdiyi hökm vasitəsilə göstərilir. Həqiqətən, bu iki anlayış 4-cü ayədə birləşdirilir: “Çünki qisas günü qəlbimdə idi, xalqımı satın aldığım il gəldi”. Demək olar ki, Rəbb İsa da bizi eyni şəkildə qurtarır, çünki düşmənlərimiz, günah, ölüm və Şeytan üzərində çarmıxda qisas alır. Sanki bu düşmənlər barədə Onun ağzından eyni sözləri demək olar: “Qisas günü qəlbimdədir və qurtardığım il yaxındır”.

4

Rut – Boazın Tarlalarında Sünbül Yığan Qadın

“Başqa tarlada yığmayın.”

Rut 2:1-23

Bu hekayəni oxuyarkən əvvəlcə diqqətimizi Naomi, sonra isə Boaz çəkmişdi. İndi isə Ruta, yəni kitabın adını daşıyan şəxsə yönəlirik. Moavın yoxsul dul qadını olan və sonradan İsraildə şahzadə, İsa Məsihin əcdadlarından birinə çevrilən gənc qadının hekayəsi sanki bir romanı xatırladır. Əgər onun həqiqətən də İsa Məsihin əcdadı olduğunu bilmirdinizsə, Matta 1-ci fəslə baxın; orada onun adı Məsihin nəsil şəcərəsində qeyd olunub. Amma bundan sonra onun barəsində daha çox danışacağıq.

Onun üçün hər şey Moav tarlalarında həyatının böyük qərarını verməklə başladı. Qayınanası ilə birgə Bet-Lexemə getdi.

Rut dedi: “Məcbur etmə ki, səni tərk edib səninlə getməyim. Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm, harada

qalsan, orada qalacağam; xalqın xalqım olacaq, Allahın Allahım. Sən harada öləcəksənsə, mən də orada öləcəyəm, orada da basdırılacağam” (Rut 1:16-17).

Təbii olan, onun qayını arvadı Orpa kimi davranması olardı. Yəni onun qərarı öz xalqına və qədim tanrılarına qayıtmaq, əvvəlki evində yaşamaq və bəlkə də başqa bir ər tapmaq olardı. Həqiqətən, Naomi Rutun öz ailəsinə qayıtmasını gözləyirdi və bunu onun xeyrinə məsləhət görürdü. Əgər Rut bunu etsəydi, onu qınaya bilməzdik, çünki onların arasında heç bir qan qohumluğu yox idi. Üstəlik, Naomi özü də etiraf etmişdi ki, ona təklif edəcəyi heç nə yoxdur.

Amma Rut başqa seçim etdi və bu böyük bir seçim idi. Bu, heç bir şeyi olmadan, yalnız Naomi ilə birgə yoxsulluğu paylaşmaq üçün Bet-Lexemə getmək demək idi. Ən əsası, tamamilə yad bir xalqın arasında yaşamaq, onların adət-ənənələrini öyrənmək demək idi. Həqiqətən, qürurlu İsrailililərin bir qeyri-yəhudini öz aralarında qəbul edib-etməyəcəyi də aydın deyildi. Amma o, buna baxmayaraq bunu seçdi.

Onun sözlərinə diqqətlə baxdıqda görürük ki, bu qərar əslində ardıcıl olaraq üç fərqli seçimdən ibarət idi. İlk baxışda görünür ki, onu Naomiyə olan sevgi və sədaqət izləməyə təşviq etmişdi. Daha sonra Rut Naominin xalqını öz xalqı seçdi, çünki indi onlarla yaşamalması idi. Əgər bu həm də onların Tanrısının onun Tanrısı olmasını tələb edirdisə, o, buna da hazır idi və uyğunlaşmağa çalışacaqdı.

Rutun seçimlərinin ardıcılığı əslində bunun əksinə idi. O, Naomiyə cəlb olunmamışdı, daha çox Naominin çağırdığı Yehova adlandırdığı Tanrıya cəlb olunmuşdu. Rut Onu günahkarın Tanrısı, lütf Tanrısı olaraq kəşf etmişdi və buna görə də Onu seçdi. O, Rəbbin xalqını seçdi və sanki belə dedi: “Əgər bir xalqın Tanrısı Yehovadırsa onda onlar Rəbbin lütfü altında yaşayan xoşbəxt bir xalqdır. O xalq mənim xalqım

olacaq və mən onların arasında yaşadıqca Rəbbin yaxşılıqlarını əldə edəcəyəm". Əlbəttə ki, sonra o, Naomiyə bağlandı. Naominin tövbə edərkən göz yaşlarında o, lütf Tanrısının ilk parlaq görünüşünü gördü.

Hətta Bet-Lexemə çatanda və yaşamaq üçün yeganə yolun təvazökarlıqla tarladan sünbüllər yığmaq olduğunu gördükdə belə, o razı idi. Tarlada tökülən sünbülləri yığanla onları biçən arasında böyük fərq vardı. Biçən tanınmış işçi idi, əmək haqqı alırdı; yığan isə belə statusa malik deyildi. O yalnız oradakı kasıblardan biri olaraq biçənlərin tarlada tökdükləri buğda dənələrini yığmaq hüququna malik idi. Rut belə aşağı bir mövqeyi seçdi. Yenə də, dediyim kimi, o buna razı idi. Mən düşünürəm ki, o, təvazökarlıqla işini görərkən öz-özünə pıçıldaırdı: "Belə bir xalqın, belə bir Tanrının yanında buğda yığan olmaq, başqa yerdə yaxşı maaşlı bir biçinçidən daha yaxşıdır".

Mən ümid edirəm ki, yazdıqlarım Rutun fikirlərini və hisslərini oxucuya düzgün çatdırır. Özüm üçün isə, düşündükcə əmin oluram ki, bütün bunlar Müqəddəs Kitabda gizlidir. Burada məsihçi üçün də bir dərs var. Daha dərin anlayışlar çox vaxt belə başlayır: insan qarşısına çıxan çətinliklərdə xeyir-duanı görür. Səhvini görə tövbə edir, sonra sevinc və azadlıq əldə edir. O əvvəlcə düşündü ki, yaxşı insan olduğu üçün Tanrının xeyir-duasını alıb. Amma sonra o, anlayır ki, əslində onun Tanrısı günahkarın, lütf Tanrısıdır.

Beləliklə, o lütf sahəsində tarlada biçindən sonra tökülən sünbülləri yığan, həqiqəti axtaran, amma hələ tapmayan biri kimi onlara qoşulur. Bir insan üçün, xüsusən də lider olan birisi üçün, məsihçi həyatında bir şeyin çatmadığını etiraf etmək çox təvazökar bir şeydir.

Bir məsihçilərin konfransının açılışında hər kəsdən özünü təqdim etməsi və nə üçün gəldiyini deməsi xahiş olunmuşdu. Mən heç vaxt unutmaram ki, bir pastor belə dedi: "Mən uğursuz bir

kilsənin uğursuz pastoruyam”. O, sadəcə axtaran kimi gəldiyini, hələ tapmayan biri olduğunu təvazökarcasına açıqladı. Belə bir insan daha çox lütf əldə edə bilər?

Bir dəfə uzaq bir ölkədə Amerika müjdəçisi ilə tanış oldum. O, oraya müəyyən bir həqiqət istiqamətində çox ixtisaslaşmış xidmətlə gəlmişdi. O, bütün toplantılarda iştirak etdi, bir çox insanın günahlarına görə tövbə etdiyini və bir-biri ilə təcrübələrini paylaştığını gördü. O, günahkarların Tanrısının necə hərəkət etdiyini gördü və əvvəlki biliklərinin yalnız nəzəri olduğunu anladı. O mənə dedi: “Deyirsiniz ki, İngiltərədə belə bir konfrans var, insanlar birlikdə bunları öyrənir və həyatlarında yaşayırlar. Mən ora gedə bilərəm?” O, yalnız lütf Tanrısını görmüş və bunları həyatında yaşamaq üçün minlərlə kilometr məsafəni qət etməyə hazır idi.

Ürəklərə təsir edən hadisə

Rutun bu böyük qərarı Bet-Lexemdə hər kəsin diqqətini çəkdi və o, “Moav ölkəsindən Naomiylə birlikdə gəlmiş gənc moavlı qadın” kimi tanındı. Bu, təkcə Naomiylə birlikdə gəldiyi üçün deyil, həm də çox şeydən imtina edib yəhudi xalqının arasında olmaq və onların Tanrısının qanadları altında sığınmaq üçün gəldiyinə görə insanlara təsir etdi. Qeyri-yəhudi qadının bu xəbəri Boaza da çatmışdı. Görünür ki, Rut hələ onun tarlasına gəlməmişdən əvvəl bu xəbər ona da təsir etmişdi. Boazın nə qədər təsirləndiyini onun Rutla ilk görüşündə dediyi sözlərdən anlamaq olar:

““Ərin öləndən sonra qayınanana etdiyən hər şeyi eşitmişəm. Sən atanı, ananı, doğma torpağını atıb heç tanımadığın bir xalqın yanına gəlmişən”. Bu işinin əvəzini qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sığınmaq üçün

gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb sənə bol mükafat versin!”
Rut (2:11-12).

Aydın görünür ki, onu Rutda ilk cəlb edən şey gənc və cazibədar olması deyil, hətta yaxın qohum olaraq ailəni qurtarmaq haqqına malik olması da deyildi (bu fakt hələ onların heç birinə aydın olmamışdı). Əsas səbəb onun etdiyi, mənəvi və ruhani dərinliyi olan seçimi idi.

Nəticədə, Rut “təsadüfən Boazın tarlasına gəldikdə” o, ona xüsusi diqqət göstərdi və sünbül yığanlara verilən üstünlükləri ona da verdi. Əvvəlcə, onu tarlasına buraxdı və başqa tarlalarda başaq yığmamasını söylədi. Adətən təsərrüfatçılar başaq yığanları dözümlə qarşılayır və onları qonaq kimi qəbul etməzdi. Sonra Boaz ona sünbül biçənlər üçün qoyulan qabdan su içməyə icazə verdi və adi başaq yığanlar bunu edə bilməzdi. Daha sonra onu əmin etdi ki, gənc işçilərinə onunla pis davranmamağı və narahat etməməyi tapşırıb. Günortadan sonra onu özləri və sünbül biçənlərlə birlikdə yeməyə dəvət etdi. Tarla sahiblərinin adətən başaq yığanlara yemək vermək öhdəliyi yox idi, günün sonuna qədər onlar ac qalardılar. Amma Boaz təkcə onu yeməyə dəvət etmədi, həm də özü ona qovurğa verdi. Rut həm özü doydu, həm də qayınanası üçün bir az buğda saxladı.

Nəhayət, Boaz işçilərinə tapşırırdı ki, tarlasında Ruta başaq yığmasına mane olmasınlar. Adətən başaq yığmaq istəyənləri sərt şəkildə uzaqlaşdırırdılar. Amma Boaz onlara dedi ki, ona icazə verin və “onu incitməyin.” Boaz sünbül biçənlərə pıçıldadı: “Rut üçün əlinizdən daha çox başaq salın, qoy yığsın və onu incitməyin”.

Nəticədə Rut Boazın tarlalarını həqiqətən də lütf tarlaları kimi tapdı. Buğda yığanlar az-az yığmaq üçün uzun müddət işləyirdilər, amma Rut az müddətə çox yığdı. O, bu lütfün qarşısında heyrətə gəlmişdi və “üzüstə yerə düşdü və təzim edərək Boaza dedi: “Nəyə görə mən gözlərimdə lütf tapdım? Nə

üçün mənə hörmət edirsən? Axı mən bir qəribəm”. Boaz isə belə cavab verdi: “Ərin öləndən sonra qayınanana etdiyin hər şeyi eşitmişəm” (Rut 2:10-11).

Bizə kimsə belə desə, bir az narahat olar və gizli günahlarımızı saymağa başlayacağını gözləyərdik. Amma Boaz belə etmədi. O, Rutun yoxsulluğuna baxmayaraq etdiyi qiymətli seçimlərini saydı və bu seçimlər onu çox təsirləndirmişdi. Boaz bunu əlavə etdi: “Bu işinin əvəzini qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sığınmaq üçün gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb sənə bol mükafat versin!” (Rut 2:11).

Boazın yoxsul Ruta göstərdiyi böyük mərhəmət, Rəbb İsanın, günahkar olduğunu etiraf edən və günahkarın Tanrısını öz Tanrısı edən insana göstərdiyi böyük lütfə bənzəyir. Biz bu mövqeyə başladığımız zaman, Onun xüsusi diqqət mərkəzində oluruq. Uğursuzluğumuzu və yoxsulluğumuzu qəbul edərək Onun qarşısında baş əydikdə, yalnız İsanın günahkara faydalı ola biləcəyini bildiyimiz zaman, hər tərəfdən bizə sevgi, dəstək və kömək gəlir. Bu, tamamilə gözlənilməz və layiq olmadığımız bir şəkildə olur. Qiymətli vədlər hər tərəfə səpələnmişdir və biz onları topladıqca, “onu incitməyin, onu qınamayın” sözlərini təkrar-təkrar eşidirik. Biz görürük ki, sadəcə yoxsul olmağımıza baxmayaraq, topladığımız tarlalar həqiqətən də lütf tarlalarıdır; İsa bizim üçün gözləmədiyimiz və layiq olmadığımız işləri görür və bunlar daha çox gələcək lütfün vədidir.

Bu həqiqətdir, şeir kimi bir təsəvvür deyil. Yeni Əhdi-Cədid deyir: “Allah dünyanı mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək üçün Onu dünyaya göndərdi” (Yəhya 3:17). Əgər O, dünyanı ittiham etmirsə, uğursuz müqəddəs də günahını açıq etiraf edirsə onda onu mühakimə etməyəcək. Köhnə və Yeni Əhddə günahkar insanlarla Tanrının münasibətləri, Menaşşe kimi ən zalım padşahlardan, zina edən qadına qədər göstərir ki, Tanrı mərhəmətdən zövq alır.

Əgər belə lütf qarşısında çaşqın və heyrətə gəlmişiksə və Rut kimi biz də soruşuruq: “Mənim kim olduğuma baxmayaraq, niyə mən sənin gözündə lütf tapdım?” O, Boazın Rutla etdiyi kimi cavab verəcək: “Etdiyin hər şey barədə mənə xəbər çatıb”. O, bizim günahlarımızı deyil, günah üzündən çəkdiyimiz dərdləri, doğru yola başlamaq istəyimizi və zəif də olsa qurtuluş ümidi verən imanımızı görəcək. Elə bu şeylər Onu bizə kömək etməyə sövq edir. Bəzən O, bizə yaxınlaşıb belə deyir:

“Mən sənin duana cavab vermək üçün gəldim!”

Biz deyirik: “Amma mən dua etmədim, Rəbb, çünki dua etməyə gücüm yox idi”.

“Sən ah çəkdinmi?” deyə O soruşur.

“Bəli, Rəbb, mən ah çəkdim.”

Rəbb deyir: “O zaman sənin duan o idi və Mən cavab vermək üçün gəldim”.

Əncir ağacı altında Natanael

Natanael barəsində də vəziyyət çox oxşar idi. İsa onun haqqında sanki hər şeyi bilirmiş kimi danışdı və dedi: “Bu, həqiqətən, ürəyində hiylə olmayan bir İsrailidir” (Yəhya 1:47). Halbuki Natanael Onu heç vaxt görməmişdi.

Natanael təəccüblənib soruşdu: “Məni hardan tanıyırsan?” (Yəhya 1:48).

İsa cavab verdi: “Filip səni çağırırmazdan əvvəl, səni əncir ağacının altında olanda gördüm”.

Bu, Natanaeli çox heyrətləndirdi, çünki onun üçün əncir ağacının altı dünyanın ən gizli, ən şəxsi yeri idi. O, tək qalmaq və düşünmək istəyəndə həmişə ora gedərdi. Amma İsa həmin ağacın altında nələrin baş verdiyini bilirdi. Görünür, məhz orada baş verənlər Ona deməyə imkan vermişdi: “*Bu, həqiqətən ürəyində hiylə olmayan bir İsrailidir!*” (Yəhya 1:47).

Qeyd edək ki, O, *“ürəyində günah olmayan”* demədi, *“ürəyində hiylə olmayan”* dedi. Yəni, günahını gizlətməyən bir insan demək istədi. Bəs sizcə, əncir ağacının altında nə baş vermişdi? Mən yalnız belə nəticə çıxara bilərəm ki, orada Natanael öz həyatı ilə üzləşmiş, Allah qarşısında günahlarını etiraf etmişdi. Məhz bu hal İsayə onun haqqında bu cür danışmaq imkanı verdi.

Əncir ağacının altında baş verənləri yalnız Allah bilirdi. Elə buna görə də Natanael düşündü ki, indi onunla danışan və ürəyini bilən Şəxs ancaq Allah ola bilər. O etiraf etdi: *“Rabbi, Sən Allahın Oğlusan, İsrailin Padşahısan!”* (Yəhya 1:49).

Bəzilərinin ağılına belə bir sual gələ bilər: *“Axı biz öyrənmişdik ki, Allahın mərhəməti (lütfü) bizdə heç nə yaxşı olmadığı halda verilir. Əgər Allahın mərhəmətini bizdə hansısa bir şey cəlb edərsə, onda bu, artıq lütf deyil”*. Burada söhbət hansısa yaxşılıqdan getmir. Əksinə, bizdə Allahın lütfünü cəlb edən yeganə şey – bizdə heç bir yaxşılığın olmadığını səmimi şəkildə etiraf etməyimizdir. Bu, Allahın lütfünü dəyişmir. Əksinə, bu etiraf bizi açıq-aşkar lütf üçün namizəd edir. Çünki lütf günahkarlara verilir, deməli, günahkar olduğumuzu etiraf etməsək, onu qəbul edə bilmərik. Müqəddəs Yazıda deyildiyi kimi: *“Allah günahkara bəraət qazandırır”*. O halda biz özümüzün günahkar olduğumuzu qəbul etməsək, Allah bizə necə bəraət qazandırsın? Elə ki, biz həqiqətlə mübarizəni dayandırıb Allahla razılaşırıq, həmin andan lütf üçün hazır oluruq.

*O möhtəşəm lütf – günah
və təqsirlərimizdən daha böyük olan,
çarmıxda tökülən Quzunun
qanı ilə verilən lütfdür.*

Eynilə, Rutun yadelli olması, amma yenə də Naominin Allahını seçib onun xalqına qoşulması Boazın ürəyini ona cəlb etmişdi. Boaz bunların hamısını Rutla qarşılaşmazdan əvvəl bilirdi.

Biz də Allahın bizim fikirlərimizi “əncir ağacının altında” öncədən bildiyini düşünəndə, Davudla birlikdə deməliyik: “Bu bilik əsrarəngizdir, məndən yüksəkdir, bunu dərk edə bilmərəm” (Zəbur 139:6).

Başqa tarlaya getmə

Rut Boazın əlindən bu qədər mərhəmət tapmağa başladığına görə, onun Ruta dediyi sözlərin əhəmiyyətini başa düşmək olar: “Mənə qulaq as, qızım! Başaq yığmaq üçün buradan ayrılıb başqa zəmiyə getmə. Burada işləyən mənim qulluqçu qızlarımla qal” (Rut 2:8). O qədər yaxşılıq və bolluq görməsinə baxmayaraq, daha çox tapmaq ümidi ilə başqa tarlaya getməsi nə qədər yersiz olardı. Naomi də ona bütün baş verənləri eşidəndən sonra eyni məsləhəti verdi: “Qızım, onun qulluqçu qızları ilə işləməyin çox yaxşıdır, yoxsa başqa zəmilərdə səni incidərlər” (Rut 2:22). Yəni, əgər sən bu qədər yaxşı münasibət görmüsənsə, başqa tarlada səni görsələr, bu, həm sənin üçün xəcalət olardı, həm də Boaz üçün hörmətsizlik kimi görünərdi. Sanki onun etdikləri kifayət deyilmiş kimi görünərdi. Həqiqət isə bu idi: Boazın tarlası İsraildə başqa hər hansı tarladan qat-qat daha çox xeyir gətirirdi və hadisələr də bunu sübut edirdi.

Bu söz bizə də aiddir: Allahın mərhəmət tarlasından başqa yerdə sünbül toplamağa çalışmayın. İsanın çarmıxı qarşısında tapılan cavabdan başqa cavab axtarmayın. Əlbəttə, mərhəmət tarlasında qalmaq – daim tövbə etmək deməkdir. Bəzən bu, bir günah üçün, bəzən isə başqa bir günah üçün ola bilər. Çarmıx yalnız günah üçündür; mərhəmət tarlasında qalmaq istəyirsənsə, buna yenidən qayıtmalısan. Bəzən bu yolda özünü narahat hiss edə bilərsən, sanki davamlı ehtiyacını etiraf etməklə heç yerə getmirsən. Belə deyə bilərsən: “Qələbə hani?” Amma sən davam et, başqa tarlaya getmə, İsanın çarmıxda tamamlanmış işinə heç

nə əlavə etməyə çalışma. Sonda Məsih səni orada qarşılayacaq və sənə düşündüyündən çox-çox artıq və davamlı bir şəkildə qurtuluşun, dirçəlişin nəticəsini verəcək.

Rutun heç ağılına gəlməzdi ki, başaq topladığı bu adam əslində onun yaxın qohumu, bir *“goel”* – ailənin itkilərini bərpa edib onları böyük var-dövlətə qovuşduracaq şəxsdir. Amma məhz belə oldu. Elə qədim nəğmədə deyildiyi kimi: *“Çarmıxdan yapış, yükdən azad olacaqsan”*. Hadisələr sənə istədiyini kimi dərhal baş verməyə bilər; amma əmin ola bilərsən ki, yük düşəcək və hər şey öz yerini tapacaq. Amma yetər ki, sən orada qalasan və başqa tarlaya getməyəsən.

Bəli, əgər insan ısrarla istəyirsə, mərhəmət yolundan başqa “başqa tarlalarda” da sünbül yığa bilər (yəni, mərhəmətin yoluna alternativ yollar axtara bilər). Burada bu başqa tarlaların nələr ola biləcəyini sadalamaq düzgün olmaz. Onsuz da “başqa tarla” hər bir insanda fərqli vəziyyətdə görünür. Ancaq Müqəddəs Ruh sənə göstərə bilər ki, sən mərhəmət tarlasından başqa bir tarlada sünbül yığmağa çalışırsan.

Bunlar bir-birindən çox fərqli olsa da, demək olar ki, hamısında bir ortaq cəhət var: onlar bizə günahkar olmadığımızı söyləyir və bizə elə işlər təklif edirlər ki, bunları etməyə gücümüz çatmır. Amma qaydalar var ki, onlara əməl etməliyik; təcrübələr var ki, qazanmalıyıq; addımlar var ki, atmalıyıq – guya ancaq bunlardan sonra biz qalib ola bilərik. Amma birinci addımı atmağa belə gücümüz olmadığını unudurlar. Nəticədə biz öz gücümüzlə çarpışıq, amma heç vaxt hədəfə çata bilmirik. Bu isə əslində belə deməkdir ki, İsa günahkarlar üçün kifayət deyil və biz Ona nəse əlavə etməyə çalışırıq. Amma İsa əlavə etdiyimiz hər şey axırda Ondan daha vacib görünür və Onu bizim üçün təsirsiz edir.

Məsihə edilən bütün bu əlavələr sadəcə “əməl yolu”nun gizli formalarıdır. Halbuki, Paul öz məktublarında bu barədə çox danışır. Ruhda başlamış bizlər üçün qardaşlarımızın bizi başqa

tarlada tapması yəni, “cismani işlərlə kamilləşməyə” çalışdığımızı görməsi necə də utandırıcıdır! Siz bu qədərmi ağılsızsınız? Ruhla başlayandan sonra indi cismani səyləmi bitirirsiniz? (Qalatiyalılar 3:3). Amma hər birimiz bunu az ya çox dərəcədə etmişik və bəzən də “həmişə yeni bir şeyin dalınca qaçan” adam adı qazanmışıq. Lakin hər “yeni şey” bizi yalnız ümitsizliyə və məyusluğa aparır. Yenidən mərhəmət tarlasına, çarmıxın altına qayıtmaq nə böyük rahatlıqdır – orada hər kəs özünü kasıb hesab edir və bunu etiraf edən insana bir hədiyyə kimi təqdim olunur.

Rut da beləliklə qərara gəldi ki, artıq başqa heç bir tarlaya getməsin, yalnız başladığı yerdə qalsın. Hələlik o sadəcə bir başaq yığandı, gələcəkdə onu gözləyən həyatı isə hələ nə düşünüb, nə də yaşayıb. Amma o, azı bir şeyi – sünbül topladığı adamın adını öyrənmişdi. Axşam Naomi ondan soruşdu: “Bu gün harada başaq yığmısan? Harada işləmişən? Sənə hörmət edən qoy xeyir-dua alsın!” Rut belə cavab verdi: “Bu gün yanında işlədiyim adamın adı Boazdır”. Rut o an bu adın onun üçün nə qədər əziz olacağını və nə qədər iş görəcəyini bilmirdi. Amma qarşıdakı günlərdə o buna görə sevinclə belə deyə biləcəkdi:

*Boaz adı,
Kasıb sünbül yığan üçün nə şirindir!
O, onun kədərini yüngülləşdirdi,
Yaralarımı sağaltdı,
qorxusunu yox etdi.*

5

Rut Boazın ayaqları yanında

*“Və orada bir qadın onun ayaqları
yanında uzanmışdı...”*

Rut 3:1-18

Rut qayınanasına hansı adamın tarlasında sünbül yığdığını söyləyəndə, o kişinin adının Boaz olduğunu eşidən Naomi çox həyəcanlandı. Bu adamın onların vəziyyətinə böyük təsir edəcək iki şeyi anladı. O dedi: “O adam bizə yaxın qohumdur, bizim qohumlarımızdan biridir”. O məhz iki şeyi bu iki ifadədə bildirdi: “bizə yaxın qohumdur” və “bizim qohumlarımızdan biridir.”

Birinci ifadədə istifadə olunan ibrani sözü *qarobdır*, bu sadəcə “qohum” deməkdir. Təbii ki, bu Naomi üçün qulaqlarını dikməyə və bir söz deməyə səbəb oldu. O dedi: “Boaz ərimin qohumlarındandır. Maraqlıdır ki, sən elə onun tarlasından sünbül yığmısan”. Naomi üçün bu an sadəcə maraqlı bir təsadüf idi. Görünür, o, Boazı böyük ailənin bir üzvü kimi tanıyırdı, amma onunla yaxından tanış olmamışdı. Naomi var-dövlətli olarkən Boaz onun üçün heç bir əhəmiyyət kəsb etmirdi.

Sonrakı çətinliklərdə də əlaqəsi kəsilməmişdi, amma o, yenə də bir qohum idi.

Amma ikinci söz isə işin sadəcə maraqlı deyil, onlar üçün həyatı vacib olduğunu göstərdi. Onun dediyi ifadə “bizim yaxın qohumlarımızdan biridir” idi. Burada isə “qohum” başqa bir ibrani sözü – *goeldir*. Biz artıq bu söz haqqında çox danışmışıq. Kral Ceyms tərcüməsi burada izah etməyə çalışır, çünki başqa bir qeyddə belə yazılıb: “O, xilas etmək səlahiyyəti olan biri idi”. Naomi anladı ki, o yalnız bir qohum deyil, həm də onları xilas etmə səlahiyyətinə malikdir! Üstəlik, onların hər şeyini itirmələri və Rutun övladsız dul qadın olması, onları *goel* qanununa müraciət etməyə tam uyğun idi.

Təəccüblü deyil ki, Naomi çox həyəcanlandı və Rut üçün qədim ibrani qanununu izah etməyə çalışdı. O, Rutu başqa bir tarlada deyil, yalnız Boazın tarlasında sünbül yığmağa təşviq etdi, çünki artıq onun fikrində Boazın bu haqqının onların xeyrinə necə işləyəcəyi ilə bağlı bir planı var idi. Amma bu sadəcə hüquqi məsələ deyildi, həm də ünsiyyət məsələsi idi. Boazla Rut arasında qarşılıqlı bir sevgi yaranmalı idi. Hər şey dəqiq zamanda və doğru şəkildə edilməli idi.

Rəbb İsa Məsihdə bizim üçün mövcud olan bu haqqı görməyimiz lazımdır ki, lütfün tam xilasını diləməyə cəsarət tapaq. Biz anlamalıyıq ki, Rəbbin tarlasında sadə sünbül yağın kimi yerimizi aldığımız gündən bəri bizə belə böyük mərhəmət göstərən Şəxs yalnız bizə yaxşılıq edən deyil, həm də bizim ən yaxın Qohumumuzdur. Onun bizim özümüzü və vəziyyətimizi xilas etmək haqqı vardır. Bu haqq Onun qanının qüdrəti ilə qazanılmışdır. İnsan Oğlu günahları bağışlamaq haqqına malikdir, həmçinin günahlarımızın yaratdığı itkiləri xilas etmək və onların üzərində hökm sürmək haqqına da sahibdir. Bütün bunların əsası Onun qanıdır. Onun qanı tökülərkən bizə aid bütün günahlar artıq üzərimizdən götürüldü və ləğv edildi.

Qanın bu anlayışı ilə yanaşı, lütfün yeni bir anlayışını da dərk etməliyik. Bizim çatışmazlıqlarımız, qüsurlarımız və uğursuzluqlarımız bizə lütfə layiq olmadığımızı deyil, əksinə

bizim buna tam layiq olduğumuzu göstərir. Yoxsulluq və dul qalmaq Rutu bir xilaskara ehtiyac olduğunu göstərdiyi kimi bizim də belə bir Xilaskara ehtiyacımız var və vəziyyətimiz buna uyğundur. Con Nyutonun ilahisində belə deyilir:

*“Sən yükü ağır olanları
Öz yanına çağırırsan,
Və mən, ey Rəbb, elə mən də beləyəm”.*

Mən bu mahnının sözlərini eşidəndə lütfün yeni bir anlayışını dərk edirəm. Bu sətilər mənə göstərir ki, İsa ruhən yükü ağır olanlarla işləməkdə ixtisaslaşıb və onları Özünə tərəf çağırır. Əgər belədirsə, onda mən də bu vəziyyətə uyğun gəlirəm, “çünki mən də, ya Rəbb, elə haldayam.” Bizim çətinliklərimiz və ehtiyaclarımız bizi Allahın xeyir-duasından uzaqlaşdırmır, əksinə Onun lütfünü əldə etmək üçün imkan yaranır. Yəni bizim Onun köməyinə ehtiyacımız var.

Məsihin qanını və Allahın lütfünü düzgün dərk etmək çox vacibdir. Əgər Rut kimi ən yaxın Qohumumuza yetərincə müraciət etmək istəyiriksə, bu Müjdəni tez-tez eşitməliyik. Əgər kilsədə bu barədə həmişə eşitmirsinizsə, onda öz ürəyinizə özünüz danışın taki ən yaxın Qohumunuzun qarşısında dayanıb, Onun sizin üçün edəcəklərinə tam etibar etməyə cəsarətiniz olsun.

“Örtüyünü üstümə çək”

Nəhayət, Naominin bir planı hazır idi. O, Rut üçün sadəcə tarlalarda sünbül yığıb hər axşam yorğun qayıtmaqdan daha yaxşı bir həyat görə bilirdi. Onu öz evində arvad və ana kimi sevilən və hörmət edilən biri kimi görürdü. Elə buna görə bir axşam Rutla söhbətində dedi: “Qızım, sənin ailə xoşbəxtliyin üçün rahat bir yer axtarmayımı?” (Rut 3:1). Rut belə bir şeyə təəccüb edəndə, Naomi əlavə etdi: “Bax qulluqçu qızları ilə sahəsində işlədiyin

Boaz, bizim qohumumuzdur” (Rut 3:2). Sonra o, Ruta Boazın yanına getməsinə, *goel* qanununa əsasən necə hərəkət etməsinə izah etdi. Bu çox həssas məsələ idi, çünki Boazın xilas etmə səlahiyyəti olsa da, o, bunu istəməyə bilərdi. O təkcə torpağı deyil, həm də bir qadını almalı idi. Amma Naomi üçün kifayət qədər səbəb var idi. O bilirdi ki, Boazın sadə sünbül yığan qadına qarşı mərhəməti vardı. Naomi Rutun da “böyük ürəkli” Boazı sevdini hiss edirdi.

Beləcə Naomi Ruta nə edəcəyini öyrətdi. Arpa biçini mövsümünün sonu idi və tarlada çoxlu şənlik və əyləncə olacaqdı. Ruta yuyunmağı, ətirlənməyi və yeni paltar geyinməyi məsləhət gördü. Rut o vaxta qədər dul qadına məxsus paltarlar geyinirdi və hər kəs onu belə tanıyırdı. Paltarını dəyişməklə o, evlənməyə hazır olduğunu göstərmiş oldu. Amma bunu hamıya yox, yalnız bir adama göstərməli idi. Ona görə də qaranlıqda dayanmalı, şənliklər bitənə qədər gözləməli idi. Boazın harada yatacağını təyin etməli idi, çünki Boaz yığılan arpanı oğrulardan qorumaq üçün onun yanında yatmalı idi. Rut onu izləyirdi: Boaz sakitcə yatmağa hazırlaşdı və üstünü geyimi ilə örtüdü. O, yuxuya gedəndə Rut gizlicə yaxınlaşdı və ona öyrədilən kimi onun ayaqlarını örtən libasının ucunu qaldıraraq orada uzandı. Görünür, Naominin bu göstərişi Boazın oyanması üçün idi, amma o bunu asta və təbii şəkildə etməli idi. Bu hərəkət Boazı birdən deyil, yavaş-yavaş oyatmalı idi. Məhz belə də oldu. Gecə yarısı Boaz oyandı və gördü ki, ayaqları yanında bir qadın uzanıb.

“Sən kimsən?” – deyərək təəccüblə soruşdu.

“Mən qarabaşın Rutam. Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört, çünki sən qəyyumumsan” (Rut 3:9).

Bəs geyimi ilə başqasını örtmək nə demək idi? Bu ifadə Yezeke 16:8-də də işlədilir və orada aydın görünür ki, bu, bir kişinin sevdii qadını özünə arvad seçdiyini göstərən simvolik hərəkət idi. Həmin ayə İsrailin Yehova tərəfindən Özünə arvad seçildiyini göstərən gözəl bir məsəldir: “Mən yanından keçəndə səni gördüm. Bu vaxt sənə məhəbbət çağırıdım. Mən sənə üstünə

ətəyimi atıb çılpalqlığını örtədim. And edib səninlə əhd bağladım” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “sən də Mənim oldun”.

Adətən geyimi kiminsə üstünə çəkib örtmək kişinin işi idi, çünki seçimi o edirdi. Çox qadın kişidən bunu istəməyə cəsarət etməzdi, çünki bu, sanki ona evlənmə təklifi etmək kimi idi. Amma məhz Rut bunu etdi. Onun “Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört” deməsi əslində bu idi: “Mənimlə evlən, Boaz. Məni arvadın kimi qəbul et.” Bu sırf simvolik hərəkət idi, burada Boaza əxlaqsız və ya düzgün olmayan bir işin təklifi barədə heç bir işarə yoxdur. Amma hər halda, Rutun bunu deməsi ən azından bir az qeyri-adi görünə bilərdi.

Lakin o, səbəbini də dedi: “Çünki sən qəyyumumsan – yəni *goelsən*”. Yəni, sən Maxlonun itirilmiş mülkünü xilas etmək və onun dul arvadını alaraq onun adı üçün övlad yetişdirmək haqqına maliksən. Rut bu sözləri deyən kimi hər şey dəyişdi. Burada heç bir yanlışlıq yox idi. O sadəcə *goel* qanununu istifadə etmək istəyirdi və Boaz bunu yaxşı bilirdi. Burada Rutun üzərinə heç bir günah düşmürdü. Əksinə, əgər kimsə məsuliyyət daşıyırdısa, o da Boaz idi, çünki bu xüsusi səlahiyyətini vaxtında dərk etməmişdi. Boaz dərhal cavab verdi: “Düzdür, sənin qəyyumun mənəm, amma məndən də yaxın qəyyumun var”.

İndi biz də gedib İsanın ayaqları yanında uzanmalıyıq. Bizim haqqımızda belə deyilməsi nə qədər təsirlidir: “Uğursuz bir məsihçi”, ya da “uğursuz bir pastor”; ya da “uğursuz bir ər (və ya arvad)”; ya da “uğursuz bir ata və ya ana”; ya da “parlaq başlayıb uğursuz olan gənc bir məsihçi Rəbbin ayaqları yanında uzanır”. Onların hər biri Rəbbin qarşısına gəlib, çünki İsanın onların ən yaxın Qohumu olduğunu, hər şeyi düzəltməyə haqqı, gücü və istəyi olduğunu, günahkarı bağışlamaq səlahiyyəti olduğunu görüblər. Sadə həqiqət budur ki, sən nə qədər səhv etmiş olsan da, nə qədər məyus olsan da, işlərin nə qədər dolaşlıq və qarışıq olsa da, Onun ayaqları yanında sənin üçün ayrılmış müqəddəs bir yer vardır. Orada uzanaraq Rutun duasına uyğun belə dua edə bilərsən: “Ya

Rəbb, Öz örtüyünü bu günahkarın üstünə çək: mənı qəbul et, xilas et, çünki Sən mənım ən yaxın Qohumumsan”.

O səni orada görəndə və belə danışdığını eşidəndə bilir ki, Onun qarşısında bağışlanmağa, qurtuluşa möhtac bir günahkarsan və O, bu işə mütləq qoşulacaq! Sən Onun ayaqları önünə gəlib tövbə etməyincə, səbəbkarı və ya iştirakçısı olduğun vəziyyət sənin məsuliyyətində qalır. Lakin Onun ayaqları önünə günah və ehtiyaclarınla gələndə, təkcə günahlarımız bağışlanmır, həm də O, vəziyyəti Öz məsuliyyəti kimi üzərinə götürür.

Biz isə çox vaxt özümüzü uğursuz məsihçi kimi görməyə və ya düşdüyümüz vəziyyətdə səbəbkar olduğumuzu etiraf etməyə hazır deyilik. Mən öz təcrübəmdə görürəm ki, əgər problemi yaradan birbaşa mən olmasam da, yanlış davranışlarımla mütləq ona imkan vermişəm. Biri yanlış addım atsa belə, mənım ona münasibətim də səhv olub və vəziyyəti daha da pisləşdirib. Bir mübahisə uzandıqca artıq əvvəlcə kimin haqsız olduğu bilinmir, çünki indi hər ikimiz səhvlik. Bəs problem kimdədir? Bir nəfərin dediyi kimi: “Məsihlilər dalaşanda şeytan neytral qalır, amma hər iki tərəfə vuruşmaq üçün silah verir”.

Aydın məsələdir ki, mən Rəbbin ayaqları yanında səhv olduğumu etiraf edəndə qədər İsa mənım və vəziyyətimin üzərinə paltarını “çəkə” bilməz və vəziyyətimi Öz üzərinə götürə bilməz. Hərçənd heç kim bu yeri tutmağı sevmir, amma bunu öyrənməliyik və bu, öyrənmək tələb edir. Amma məşq mükəmməllik gətirir! Biz bir vəziyyətdə bu yeri tutanda, O yalnız sülh və bağışlanma vermir, həm də şəfa gətirib hər şeyi yenidən qurur və çox vaxt əvvəlkindən də yaxşı edir.

Burada biz Naominin sözlərinə diqqət yetirək: “Qızım, gözlə, gör bu işin sonu necə qurtarır, çünki o adam bu işi bu gün axıra çatdırmayınca sakit olmayacaq” (Rut 3:18). Boaz, Rut üçün qohum kimi davranmazdan əvvəl həll etməli olduğu bir məsələ vardı. (Bunu növbəti fəsildə görəcəyik.) Biz də çarmıxın qarşısında İsanın ayağına gəlib dərdimizi orada qoyduqdan sonra

bəzən sakit dayanıb Allahın işləri yoluna qoymasını gözləməli oluruq. Günahların bağışlanması və ruhun bərpası dərhal olsa da, bizim vəziyyətlə bağlı Onun bərpa əməliyyatı bir az vaxt apara bilər; çünki Allahın həll etməli olduğu başqa amillər və işləməli olduğu başqa insanlar ola bilər. Buna görə də: “Qızım, gözlə, gör bu işin sonu necə qurtarır, çünki o adam bu işi bu gün axıra çatdırmayınca sakit olmayacaq”. Biz rahatlına bilərik, amma O rahat dayanmayacaq! Əgər məsələni Ona həvalə etsək Onun bu işi sona çatdıracağına əmin olacağıq. Bu, Onun bizdən bəzi itaət və əməkdaşlıq addımları istəməyəcəyi demək deyil, məsələn, etiraf, barışma və ya başqa bir şeydir. Amma heç birimiz düşünməməliyik ki, bu addımlar vəziyyəti düzəldəcək. Hər şeyi həqiqətən yerinə qoymaq yalnız Onun işi və ustalığıdır. Beləliklə: “Qızım, gözlə... o adam bu işi... axıra çatdırmayınca sakit olmayacaq”.

Boazın cavabı

Bəs Boaz Rutun bu cəsarətli istəyinə necə cavab verdi? O, Rəbbə təşəkkür edib dedi: “Qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin, qızım!” (Rut 3:10) Boaz Rutun ona *goel* olaraq müraciət etməsinə görə sevinirdi. Onu sadəcə sevdiyi üçün (görünür, ürəyi artıq ona bağlanmışdı) deyil, həm də onun yoxsulluğuna və yad bir xalqdan gəlməsinə baxmayaraq, lütfkar Allahın qanununa əsaslanaraq bu cəsarətli müraciəti etdiyi üçün sevinirdi. Boaz sanki deyirdi: “*Mənə yaxın qohum-qurtarıcı olaraq öz haqqımı icra etmək fürsəti verdiyin üçün sənə təşəkkür edirəm*”.

Biz də çarmıxın önünə qurtuluş və dirçəliş üçün gələndə, İsa da bizə təşəkkür edir. Bu, Yəhya 16:24-də açıq görünür: “İndiyə qədər Mənim adımla heç nə diləmədiniz. Diləyin, alacaqsınız, ta ki sevinciniz kamil olsun”. Görürsünüzmü? Onun bizə qarşı ən böyük iradə budur ki, biz Onun yanına gəlmək istəmirik. O, bizə Rut Boazın yanına gəldiyi kimi Rəbbin yanına gəlməyi təklif

edir. O, bizdən özümüzü tam Ona təslim etməyimizi istəyir və biz bunu etdikdə, o, təşəkkür edir. Biz Ona şükür edirik, amma Onu ən çox sevindirən isə günahkarın Onun ayaqları önünə düşüb belə deməsidir:

*“Məni ört, məni ört,
Paltarının ətəyini üzərimə çək,
Çünki Sən mənim ən yaxın
Qohumumsan.
Məni ört, məni ört, məni ört”.*

O, bizi həqiqətən də Öz qiymətli qanı ilə örtür!

Sonra Boazın Ruta həmin gün dediklərinə diqqət yetirək, çünki bu vacibdir. Boaz dedi: “Sonuncu xeyirxahlığın əvvəlkindən də yaxşıdır. Çünki nə kasıb, nə də varlı bir cavanın ardınca düşdün” (Rut 3:10). Burada Boaz əvvəlki mərhəməti xatırlayarkən onun öz xalqını və ailəsini qoyub Naomiyə sadıq qalmasını nəzərdə tuturdu. Amma dedi: “Sonuncu xeyirxahlığın əvvəlkindən də yaxşıdır”. Sonuncu göstərdiyi mərhəmət nə idi? Bir çox gənc dul qadın bu vəziyyətdə başqa cür davranardı. Kimsə deyə bilərdi: *“Mənim üçün burada gələcək yoxdur. Çünki özgə tarlalarında sünbül yığmaqla, xaraba evdə yaşlı qayınananın qayğısına qalmaqla nə gələcək həyat ola bilər. Mən öz yolumu tutub, gənc bir ər tapacağam”.*

Rutun da belə etməyə haqqı vardı. Amma o bunu etsəydi, Naomi tək qalardı, ailə torpaqları heç vaxt bərpa olunmazdı, Maxlonun adına övlad yetişməzdi. Elimelekin ailəsi İsraildə silinib gedərdi. Rut isə başqa yol seçdi – Naomi ilə qaldı və bu “ölməkdə olan” ailənin dirçəlişi üçün çalışdı. Boaza müraciət edərək ailənin torpaqlarının bərpasını və övlad anası olmaq şərəfini istədi. Boaz gördü ki, o yeni bir ailə qurmaq yox, köhnəni diriltmək istəyir. Ona görə də Rutun axırda göstərdiyi mərhəmət Boazı çox sevindirdi.

Bunun ruhani təbiiqi belədir: Bizim üçün ən təbii hal odur ki, vəziyyətlər istədiyimiz kimi getməyəndə “köhnə səhifəni

bağlayıb, yenisinə başlamaq” istəyirik. Amma köhnə vəziyyət niyə işə yaramadı? Orada tam günahsız idikmi? Əgər günahımız varsa, deməli, öz problemlərimizi yeni vəziyyətə də aparacağıq. Problem bizim özümüzdədirsə, hara getsək orada problem yaranacaq, köhnə vəziyyətdə olduğu kimi, yenidə də olacaq. İsanı sevindirən isə yeni bir vəziyyət istəməyimiz deyil, köhnənin dirçəlişi üçün bir seçim etməyimizdir: *“İsa üçün heç nə çətin deyil, O hər şeyi həll edə bilər”*.

Bu, kilsə həyatına da aiddir. Bir kilsədə vəziyyət xoş deyilsə, çoxu başqa yeni bir kilsəyə getmək istəyər. Bəzən bu doğrudur və Allah insanı ora yönləndir. Amma daha şərəfli yol köhnənin dirçəlişi və dəyişməsidir. Bəzən bizim özümüzün də başqaları kimi dəyişməyə ehtiyacımız var.

Eyni vəziyyət ailə münasibətlərinə də aiddir. Çox vaxt insanlar çətinlikdə boşanma yolunu seçir, amma vəziyyəti çarmıxa gətirmək əvəzinə məhkəməyə gedirlər. Allah istəyir ki, biz köhnə vəziyyəti bitirməyə, əksinə Onu Rəbbin hüsuruna gətirək. Bu da bəzən ilk növbədə bizdən başlamalıdır. *“Dalaşmaq üçün iki nəfər gərəkdir, amma barışdırmaq üçün bir nəfər yetərlidir”*. Niyə bu adam sən olmayasan? Allah bunu görəndə sevinir və deyir: *“Xeyir-dualısan, qızım! Mənə vəziyyəti düzəltmək imkan verdiyin üçün təşəkkür edirəm”*.

Bu prinsip çoxsaylı tətbiqlərə malikdir – yalnız bu iki vəziyyətə deyil, ən kiçikdən ən böyüyə qədər bir çox məsələlərə aiddir. Doğrudur ki, *“nəyisə düzəltmək, onları bitirməkdən qat-qat faydalıdır”*. Mən bir dəfə məsihçi musiqili tamaşada kökni ləhcəsi ilə oxunan belə bir mahnıda bu sözləri eşitdim:

Düzələcək köhnə ev varmı?

Düzələcək köhnə ürəklər varmı?

Ata ilə qızı arasında

Münasibətin düzəlməsinə imkan varmı?

Köhnə incikliklər, nifrətlər itəcəkmi?

*Vurub-dağıdan bir dünyada,
Bir-birimizə zərbə vurmaqda
biz ustayıq,
Amma kimsə çətin bir işi –
ünsiyyətləri bərpa etməyi;
Başlamalı və öyrənməlidir,
Çünki ünsiyyətləri qırmaqdan
bu qat-qat faydalıdır.*

*Dünyada müharibə üçün,
Ya bir qayınana üçün,
Bizə Rəbb lazımdır ki,
Bizi bərpa edib düzəlsin.*

*Bir zaman tənha bir təpədə
Öldürmək istədikləri bir
Adamı tutdular,
Onu atmaq qərarına gəldilər,
Çünki O dünyada gəzib
Ünsiyyətləri bərpa edirdi
və bu, münasibəti qırmaqdan
qat-qat faydalı idi.*

*Amma O Rəbb hələ də buradadır,
Bunu anlayanlar yaxşı bilir ki,
O hələ də insanları
Bərpa etməklə məşğuldur.⁴*

⁴ Hörmətli Alan Tornhil tərəfindən. İcazə ilə istifadə olunub.

6

Boaz və daha yaxın qohum

“Ancaq məndən daha yaxın bir qohumun var.”

Rut 4:1-8

Boaz Rutun istəyini yerinə yetirməyə hazır olduğunu bildirəndə əlavə etdi ki, dərhal hərəkət etməsinə mane olan bir səbəb var: “Düzdür, sənin qəyyumun mənəm, amma məndən də yaxın qəyyumun var” (Rut 3:12). Xilaskar kimi çıxış etməkdə ilk səlahiyyət bu adama verilmişdi. “Əgər o adam sənə qəyyum olmaq istəsə, çox yaxşı, qoy olsun. Yox, əgər bundan imtina etsə, var olan Rəbb haqqı, sənin qəyyumun mən özüm olacağam” Rut (3:13).

Rut kitabında biz Rəbb İsanın və Onun mərkəzində dayandığı Müjdənin obrazlarını görürük. Boaz Xilaskar kimi İsanın qabaqcadan göndərilmiş surəti idisə, onda bu “daha yaxın qohum” kimdir? Məncə, bu Allahın qanununun surətidir. Çünki qanun günahkara qarşı ilk haqq sahibidir və onun haqqı yalnız məhkum etməkdir.

Bu sadəcə bir təsəvvür deyil. Mən maraqla gördüm ki, başqa müəlliflər də bu hissəni belə izah edirlər. Hər halda bu aydındır: Boaz Rut üçün xilaskar olmağa tam hazır idi, amma bunu qanunsuz edə bilməzdi. Qanun deyirdi ki, goel (xilaskar

qohum) ən yaxın qohum olmalıdır və bu adam Boazdan daha yaxın idi. Qanunu yerinə yetirmədən Boaz heç nə edə bilməzdi.

Allahın qanunu bizə yüksək standartlar qoyur və əmr edir ki, onlara itaət edək. Bunlara yalnız Sina dağında verilmiş On Əmr deyil, həmçinin İsanın “Dağüstü vəzində” və Yeni Əhddəki digər əxlaqi göstərişlər də aiddir. Musa Qanunla gələn salehlik haqqında belə yazır: “Bu şeyləri yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq” (Romalıları 10:5). Yəni əgər əmrləri yerinə yetirsək, əbədi həyata və ruhani ehtiyaclarımızın hamısına qovuşacağıq.

Reallıqda isə hər birimiz qanunun əmrini pozmuşuq. Qanun bizi məhkum edir. “Beləcə anladım ki, mənə həyat verməli olan bu əmr mənə ölüm gətirdi” (Romalıları 7:10).

Bu isə məsihçilər üçün həmin standartların ləğv edilməsi demək deyil. Amma onlar lütf altında, başqa bir şəkildə yerinə yetirilməlidir. Yeni lütf əhdi altında Allah bizdən istədiyini qəlbimizə qoymağı Öz üzərinə götürür, əlbəttə ki, O, bunu bizim əməkdaşlığımız olmadan etmir. Amma qanun altında yük bizim üzərimizə düşür və əgər tələb olunan standartlara nail ola bilmiriksə, biz mühakimə olunuruq. Bu isə o deməkdir ki, Allahın qanunu və onun yüksək, gözəl standartları onlara itaət etməyənləri xilas edə bilmir.

4-cü fəsildə həmin yaxın qohum iki dəfə deyir: “Mən ona qəyyumluq edə bilmərəm, yoxsa öz irsim dağılar. Mənim vəzifəmi sən öz öhdənə götür, mən qəyyum ola bilmərəm” (Rut 4:6). Ola bilər ki, bunu etmək onun öz mirasının bir hissəsini satması və nəticədə varislərini yoxsullaşdırması demək idi. Səbəbi nə olursa-olsun, “Mən bunu edə bilmirəm” sözləri çox dərin mənaya malikdir. Çünki o, qanunun simvolu olaraq yalnız mühakimə edə bilir, amma heç vaxt xilas edə bilmir. 1 Korinfilərə 15:56-da belə deyir: “Ölümün neştəri günahdır, günah isə gücünü Qanundan alır”. Orada deyilir ki, günahın gücü qanundur. Yəni, biz uğursuz olduqda qanun günahın bizi ittiham etmək gücünü artırır. Bəlkə düşünərdik ki, orada belə yazılmalı idi: “Günahın gücü

sınaqdır, müqəddəsliyin gücü isə qanundur”. Amma belə deyil: standartlarımız nə qədər yüksəkdirsə, yıxıldığımızda günahkarlıq və mükahimə hissimiz bir o qədər çox olur. Daha yaxşı olmaq və daha yüksək hədəflər qoymaq barədə verdiyimiz bütün vədlər yalnız şeytana bizi ittiham etmək üçün daha çox fürsət yaradır və onun əlində bizi döymək üçün daha böyük çubuq olur.

Beləliklə, əgər İsa bizim Qohum-xilaskarımızdırsa, qanun isə bizim qohum-ittihamçımızdır. İsa əvvəlcə qanunla bağlı məsələləri həll etməyincə, bizə Xilaskar ola bilməzdi. Yadda saxlayın ki, Yəhya deyəndə ki, əgər günahlarımızı etiraf etsək, Allah bizi bağışlayır və təmizləyir, orada xüsusi olaraq vurğulanır ki, O bunu “sadiq və ədalətli” olduğu üçün edir (1 Yəhya 1:9). O, ilahi ədaləti alçaldacaq şəkildə bağışlamayacaq. “Lakin əməl etməyib allahsız adamları saleh sayan Allaha iman edən şəxsin imanı ona salehlik sayılır” (Romalıları 4:5). “...İsaya olan imana əsaslananı da saleh saysın” (Romalıları 3:26). Əgər İsa günahkarın Dostu olacaqsə, onun günahını siləcək və onun yükünü öz üzərinə götürəcəkdisə, onda O, əvvəlcə Allahın qanununu təmin etməlidir.

Boaz yaxın qohumla məsələni həll etmək üçün şəhər darvazasına getməli idi. Amma İsa qanunla məsələni həll etmək üçün şəhərdən kənara — iki oğrunun arasında çarmıxa çəkilib rüsvaylıq içində ölməyə razı oldu.

Əslində, günahın ittiham gücünü itirdiyi ilk şəxs İsanın Özü oldu. Romalıları 6:10 bunu bizə açıq deyir: “Onun ölümü günahın müqabilində ilk və son ölüm oldu, yaşadığı həyatı isə Allah üçün yaşayır.” Orada sadəcə “günah üçün öldü” demir, “günaha görə öldü” deyir. Yəni, O, üzərinə götürdüyü sayısız günahların Ona qarşı daha artıq ittiham gücü olmaması üçün günaha görə öldü. Çarmıxda İsanın qanı töküldüyü, “tamam oldu” dediyi anda, nə şeytan, nə də qanun Ona təsir edə bilmədi, çünki artıq qiymət ödənmişdi. Buna görə də “ölülərdən dirildi” deyəndə, artıq qəbirdə qalması üçün heç bir səbəb yox idi. Əgər qanun bizim Xilaskarımızı qınamaq gücünü itirdisə, onu əvəz

edən hər kəsi də qınamaq gücünü itirmişdir! İndi qanuna görə, İsa bizim ən yaxın qohumumuz olub xilas etməyə haqq qazanıb.

*Sən qanunu yerinə yetirdin,
Beləcə, biz saleh sayıldığ,
Bərəkət bizim, lənətsə Sənin oldu.
Biz yaşayırıq, çünki Sən bizim
üçün öldün.*

Mən İsanın qanının qüdrətli gücünü ucaltmaq istəyirəm. Onun təsiri yalnız günahın özünə deyil, həm də utanc hisslərinə təsir edir. İsanın qanının gücü ilə insanın günahkarlıq hissi tamamilə silinib. O, sanki heç bir günah etməmiş insan kimi bu barədə Allaha etimad və sevinc içində dua edə bilər və Allahın onun tərəfini tutacağını gözləyə bilər. Amma o, “Rəbb tərəfindən təqsirkar sayılmayan insan nə bəxtiyar” olduğunu bilir (Romalıları 4:6-8). Onun etdiyi hərəkətin nəticəsi Allah üçün sadəcə yeni bir şey yaratmaq üçün istifadə ediləcək neytral xammala çevrilir. Neytral deyərkən onu nəzərdə tuturam ki, artıq bu qarışıqlığın içində Allah qarşısında günahı bildirən heç bir şey yoxdur. Heç bir qara ləkə yoxdur. Necə ki, dulusçu üçün gil əvvəlcə formasızdır, eləcə də bizim Səməvi Dulusçumuz olan İsa bizim formasızlığımızdan yeni bir qab yaratmaqda çətinlik çəkmir.

Davudun şahidliyi

Məhz buna görə Davud Avşalomdan qaçarkən düşdüyü vəziyyət barədə Məzmur 3-də belə cəsarətlə və sevinc içində dua edə bilirdi. Natan ona demişdi ki, günahına görə öz ailəsindən gələn belə çətinliklər Allahın tərbiyəsinin bir hissəsi olacaq. Amma məhz bu məzmurda “Davud oğlu Avşalomdan qaçanda” belə deyir: “Amma Sən, ya Rəbb, ətrafımda sipərsən, şərəfimsən, başımı ucaldan

Sənsən!” (Zəbur 3:3). Başqa yerdə isə o deyir: “Mən yatıram, yuxuya gedirəm, yenə oyanıram, çünki Rəbb mənə kömək edir” (Zəbur 3:5). O davam edir: “Hər yandan məni mühasirəyə alan on minlərlə xalqdan qorxmuram” (Zəbur 3:6) və o, imanla Allahın ona verəcəyi qurtuluşu qabaqcadan görərək belə yekunlaşdırır: “Qalx, ya Rəbb! Ey Allahım, məni qurtar! Çünki Sən bütün düşmənlərimin əngindən vurursan, pislərin dişlərini qırırsan” (Zəbur 3:7).

Bəs o, belə bir vəziyyətdə quyruğu ayaqlarının arasında dolaşan bir it kimi yox, Allaha necə bu qədər etimadla yanaşa bilirdi? Ona görə ki, o, Natanın “Rəbb sənin günahını aradan götürdü” sözlərini eşitdiyi gündən bəri artıq onun təqsirini tamamilə götürüldüyünü bilirdi. Buna görə də özünü qınamadan Allahın həmin vəziyyətdə onun üçün yeni və yaxşı bir şey edəcəyinə etibar etdi. Əlbəttə, Allah bunu onun üçün etdi. Nəticədə o, taxtına qaytarıldı, əvvəlkindən də çox sevilib-ucaldı və sonrakı günlər həyatının ən yaxşı günləri oldu.

Bu, həqiqətən də bəraət hekayəsidir, amma insanın özünün deyil, onun Allahın lütfünə olan imanının bəraəti idi. Rəbb bir daha günahkarın Allahı kimi görünür. İsanın qanının günahı tamamilə silən qurbanını anlamağımız bizə lütfə eyni imanla sarılmaq üçün daha böyük həvəs verməlidir. İsa həqiqətən bizim izzətimiz və başımızı qaldırandır. İsanın qanına imandan doğan etimadla biz də düşmənlərimizə və çətinliklərimizə təbəssümlə baxa bilərik.

Bütün bunlar Rut kitabının bu hissəsindəki hadisədə təsvir olunub. Naominin mirasını kimin satın alacağı barədə şəhər qapısında müzakirə edildi. Yaxın qohum öz haqqından imtina edəndə, çağırğını çıxarıb Boaza verdi. Müqəddəs Yazılar bunu belə qeyd edir:

“Qədim zamanlarda İsraildə belə bir adət var idi: qayyumluq vəzifəsini icra edərkən və mal dəyişərkən müqavilə bağlanmasına şəhadət olsun deyə biri çağırğını çıxarıb bir tayını başqasına verərdi. Bu, İsraildə qəbul olunan razılaşma üsulu idi. Qayyum olan adam Boaza dedi: “Sən özün satın

al”. Sonra da çarığının bir tayını çıxardı. Boaz ağsaqqallara və bütün xalqa dedi: “Siz də bu gün şahidsiniz” (Rut 4:7-9).

Bir mülkün üzərində ayaqqabı ilə gəzmək, yəqin ki, onun sahiblik hüququna malik olması demək idi. Amma yaxın qohum ayaqqabısını çıxaranda, bu, simvolik olaraq həmin torpağı almaq hüququndan imtina etdiyini və bu haqqı Boaza verdiyini göstərirdi.

Kimsə bu ayə haqqında şərh edərkən belə deyib: “Məsihin satın aldığı şey üzərində (yəni ittiham etmək üçün) qanunun heç bir haqqı yoxdur”. Bu gözəl deyilmi? Amma qanun və Şeytan bizi ittiham etməyə çalışır, elə deyilmi? Bunu etmək üçün sən onlara icazə vermişən! Halbuki onların heç bir haqqı yoxdur. Qanunla gələn mühakiməni və ittiham edən Şeytanı Quzunun qanı ilə məğlub edə bilərsən. Bunu tamamlamaq üçün sən öz şəhadət sözünü də əlavə edə bilərsən. İblis bunu xoşlamır; o istəyir ki, hamısı içimizdə gizli qalsın. Amma biz İsanın qanının gücünü görüb bir məsələ barədə Allah qarşısında sülh tapanda və bunu başqasına şəhadət kimi paylaşanda, yeni bir azadlıq ölçüsünü tanıyıırıq. “Onlar Quzunun qanı və öz şəhadət sözləri vasitəsilə Ona qalib gəldilər” (Vəhy 12:11).

*Habilin qanı intiqam üçün
Göylərə fəryad etdi, amma İsanın qanı
Bizi əfv etmək üçün fəryad edir.
Onun qanı günahkar
ürəklərimizə səpiləndə,
Şeytan qorxu içində qaçıb gedir.*

Bir müddət əvvəl başqa bir ölkədə yığıncaqlar keçirirdim. Orada illər öncə tanıdığım gənc bir xidmətçini səbirsizliklə yenidən görməyi gözləyirdim. O, lütf altında yaşamağı və İsa ilə yol yoldaşı olmağı öyrənmişdi. O, ölkənin ən yaxşı

tərcüməçilərindən biri idi və onun mənim üçün yenidən tərcümə edəcəyindən zövq alacağımı düşünürdüm. Amma bir müddət o, görünmədi. Nəhayət, bir gün o, məsihçilərin konfransına gəldi. Mən onu sevinclə qarşıladım və dedim: “Mənim üçün tərcümə edəcəksən, elə deyilmi?” O isə tərəddüd içində idi, heç də əmin görünmürdü. Artıq əvvəlki sevincindən əsər-əlamət yox idi. Mən hiss etdim ki, bu, əvvəllər tanıdığım qardaş deyil. O, mənim üçün tərcümə etdi, amma açıq-aydın idi ki, onun ürəyi rahat deyildi. Sonra o mənimlə başına gələnləri bölüşdü.

Bu illər ərzində onun evində problemlər olmuş, arvadı ilə münasibətlərində gərginlik yaranmışdı. Bu, xidmətçi dostlarının çoxuna məlum idi. Rəbb kömək etmiş və məsələ həll olunmuşdu, amma ittiham hissi qalırdı. O, hələ də insanların bildiyini düşünərək mənim yanımda kürsüdə dayanıb tərcümə edə bilməyəcəyini hiss edirdi. Bu utanclıq onun cəsarətini əlindən almış, sanki onun üzərində qara ləkə qoymuşdu. Biz birlikdə dua edərkən o gördü ki, İsanın qanı təkcə günahları bağışlamır, həm də rüsvayçılıq hissini (“Onlar mənim barəmdə nə düşünür?”) tamamilə təmizləyir. O gördü ki, indi onun verəcəyi şəhadət təkcə əvvəlki məsələ ilə bağlı deyil, onun girdiyi əsarət və İsanın onu bundan azad etməsi ilə bağlıdır.

Sonrakı aylarda o, bir şəkildə bu şəhadəti paylaşmağa başladı və xidmətçi qardaşlar onu sevməyə başladılar. Onlar qəribə bir şəkildə hiss etdilər ki, onun sahib olduğu bir şey var ki, bu onlarda yoxdur. Onu müxtəlif yerlərdə vəz etməyə dəvət etdilər və öz məzhəblərində bu və ya digər sahədə rəhbərlik etməyə təşviq etdilər. Mən və həyat yoldaşım üç il sonra yenidən ora gedəndə, bütün turu o təşkil etmişdi. İsanın qanının gücünün bu yeni anlayışı vasitəsilə Allah digər kilsələrə və xidmətçilərə böyük xeyir-dua verdi. O isə sevinc içində mənim yanımda dayanıb, onu azad edən həmin mesajı tərcümə edirdi. Nə möhtəşəmdir Xilaskarımız, yaxın Qohumumuz! O yalnız günahı bağışlamır, vəziyyəti dəyişdirir və bizə itirdiyimizdən daha çoxunu qaytarır.

Qurtuluşa əmin olmamaq?

Bu fəslin sonuna yaxınlaşarkən gəlin yenidən o sözlərə nəzər salaq. Naomi Ruta yaxın qohum məsələsi barədə danışanda bunun necə baş tutacağını hələ bilmirdi. Biz artıq ona istinad etmişdik: “Qızım, gözlə, gör bu işin sonu necə qurtarır, çünki o adam bu işi bu gün axıra çatdırmayınca sakit olmayacaq” (Rut 3:18).

Biz artıq bu sözlərin tətbiqini görmüşük: sakit oturmaq və İsanın işlərimizi bərpa etməsinə etibar etmək lazımdır. Dediymiz kimi, biz rahat ola bilərik, lakin O rahat qalmayacaq. Biz işi Ona tapşırmalıyıq. Rut bunu anladı.

Amma bu sözlərin başqa bir vacib tətbiqi də var. Bəzi insanlar illərlə xilasa əmin ola bilməyiblər. Onlar İsanın yanına gəlib ürəklərini açmağa çalışıblar, amma hələ də Allah ilə münasibətlərinin necə olduğunu bilmirlər. Demək olar ki, onlar özlərini xilas olmuş saymırlar və bu, çox vaxt narahatlıq gətirir. Əsasən bu, onların Allah qarşısında düzgünlüyü ilə bağlı şübhədir və salehlik nə deməkdir, sualıdır.

Belə bir vəziyyətdə təbii olan budur ki, onlar düşünürlər ki, əgər daha çox edə bilsələr, məsələn, daha çox dua etmək, daha çox başqalarını sevmək, daha çox xidmət etmək, daha çox sədəqə vermək, daha çox hiss etmək kimi şeyləri etsələr, o zaman özlərini Allaha layiq sayacaqlar. Amma problem odur ki, onlar bunları yerinə yetirməyə qadir deyillər. Belə insanlara deyiləcək söz budur: “Gözlə, qızım.”

Yəni çalışmaqdan əl çəkmək, daha çox nəyisə etməyə cəhd etməyi dayandırmaq, işi Ona təhvil vermək lazımdır. Amma mesaj artıq “o adam işi tamamlamadan rahat olmayacaq” deyil, əksinə, O Adam- İsa Məsih bunu artıq edib. Onun çarmıxdakı işi bitib. O bütün günahlarınızı silmək və sizi Allah qarşısında tam düzgün vəziyyətə gətirmək üçün iş görmüşdür. Siz nə etsəniz, bu düzgünlüyə nəsə əlavə edə bilməzsiniz. Onun işini bitirməsi nəticəsində O rahatlanıb və sizi də rahatlanmağa dəvət edir:

“Amma Məsih günahlar üçün yalnız bir qurban təqdim edəndən sonra əbədi olaraq Allahın sağında oturdu” (İbranilərə 10:12).

O istəyir ki, siz də orada otursunuz.

O zaman Onun qanına baxın, çarmıxdakı işinin sizin üçün bitmiş və cənnətdə qəbul edilmiş olduğunu görün. Buna inanın və özünüzü xilas olunmuş bilin! Baxın və buna uyğun yaşayın!

*Heç nə böyük, heç nə kiçik,
Heç nə, günahkar deyil.
Çox, çox əvvəl İsa bunu
və hər şeyi etdi.*

*O, Uca taxtından endikdə
Bizim üçün ölməyə görə
Hər şeyi tam yerinə yetirdi.
Onun fəryadına qulaq asın:
“Tamamlandı”.
Bəli, həqiqətən,
hər nöqtəsi tamamlandı
Ey günahkar, buna ehtiyacın var,
Elə deyilmi?*

*Ölümçül əməllərini İsanın
ayaqları altına at, Yalnız Rəbdə
dayan, yalnız Onda qal.*

7

Xoşbəxt sonluq

*“Rut Moavlı qadını...
Mən onu arvadım olaraq aldım.”*

Ruth 4:9-22

İndi biz xoş sonluğa gəlirik. Bütün dünya xoş sonluqla bitən hekayələri sevir və bəlkə də Rut kitabını oxuyanlar üçün onu buna görə sevirlər.

Bizim üçün də lütf hekayəsinin xoş sonluğu var. İsa işlərimizi bərpa etməzdən əvvəl hələ də çox imtahanlar və göz yaşı, çox tövbələr və çarmıxa qayıtmalar ola bilər. Amma mən sizə deyim ki, Allahın lütfü həmişə xoş sonluqla bitir və Allahın hekayəsinin xoş sonu möcüzə, sevinc və məmnunluqla tamamlanır.

Zəbur 30:5 deyilir ki, çünki qəzəbi bir anlıq olur, lütfü isə ömür boyu qalır. Allahın əli üzərinizdə ağır olduqda, sanki heç vaxt bitməyəcək kimi görünür. Amma siz əmin olun ki, geriye baxanda görəcəksiniz ki, bu əslində yalnız bir anlıqdır. Əbədi qalan Onun lütfüdür. “Kimin bir gecə gözündən yaş tökülərsə, onun üçün səhər tezdən sevinc doğar.” Şübhəyə düşüb deyə bilərsiniz: “Ey Yaqub nəsl, ey İsrail! Nə üçün “Rəbb başıma gələnləri bilmir, Allahım mənim haqqıma diqqətsizlik edir? Deyib gileylənirsən?”” (Yeşaya 40:27). Amma özünü dəyin: “Mənim qələbim, niyə

qırılmışan? Axı niyə bu köksümdə təlaşlanırsan? Ümidini yenə Allaha bağla, qoy Allahıma – məni qurtarana şükür edim” (Zəbur 43:5). Şübhəsiz ki, siz lütfün sayəsində “bütün əzablarınızdan xoş sonluqla azad olacaqsınız”. Əks halda, lütf də lütf olmazdı.

Əyyubun vəziyyəti də belə olmuşdu; nə qədər sınaqlar yaşamışdı! O, hər şeyini, mülklərini, övladlarını, hətta sağlamlığını itirmişdi! Bütün çətinliklərdən keçdikdən, kiçildikdən və dərin tövbə etdikdən sonra sonluğa baxın, görün nəticə nə qədər gözəl oldu. “Ona görə özümdən zəhləm gedir, torpağın, külün içində tövbə edirəm” (Əyyub 42:6). Amma sonda Rəbb Əyyubu xeyir-dualandırdı. “Rəbb Əyyubun axır günlərini əvvəlki günlərindən daha çox bərəkətli etdi. Onun on dörd min qoyunu, altı min dəvəsi, min cüt öküzü və min eşşəyi var idi” (Əyyub 42:12). Sağlamlığı tam bərpa olundu və mülkləri əvvəlkindən iki dəfə çox ona qaytarıldı, hətta ilk və son fəsilərdə sürülərin və mal-qara siyahıları göstərir ki, o, tam iki qat daha çox qoyun, dəvə, öküz və eşşək sahib olmuşdu. Başlanğıcda o varlı bir insan idi; son vəziyyəti isə tam müəmmalıdır. Daha sonra itirdiyi on övladlarının əvəzinə on yeni uşağı dünyaya gəldi və xüsusilə onun üç qızı, Əyyub 42:15-də “ölkənin ən gözəl qızları” kimi qeyd olunur. Onun həyatının son 140 ili ən yaxşı illəri oldu! Allahın intizamlı qəzəbi yalnız bir anlıq davam etdi, Onun lütfü isə 140 il davam edir! Həqiqətən də bu xoş sonluqdur!

Açıq və yüksək səslə deyim: Siz parlaq sabahı gözləyə bilərsiniz. Əgər buna inanırsınızsa, hadisələr lütfə inamınızın tamamilə əsaslı olduğunu göstərəcək. Bizim Allahımız xoş sonluq Allahıdır; O sizə başlanğıcda olduğunuzdan daha çox edəcək (Zəbur 36:11). Ən sonda, öz yaxın qohumunun ayaqları altına uzanan kəs üçün lütf yalnız yaxşılığı vəd edir. Rəbb qırılmamış, möhkəm qəlbli bir kəs üçün belə yaxşılıq edə bilməz. Amma bir insan tövbə edərsə, Allah onun üçün sonsuz yaxşılıqlar edir! O zaman ürəyinizi sınaqdan keçmiş biri kimi təşviq edin. İsa ilə xoş sonluq var, bəli, bu həyatda, daha çox isə yubiley ilində, hər şey tamamlanır və hər itirilən şey bərpa olunur.

Beləliklə, bu son fəsildə görürük ki, Boazla və dul Rutun evlənməsi baş verir, iki tənha insan gözəl bir evlilikdə birləşir. Rut tam tənha idi, amma Boaz da tənha idi. O gənc deyildi və hələ özünə arvad tapmamışdı. Doğrudur, Rutu almaq üçün pul ödəməli idi, özü dediyi kimi: “Rut Moavlı qadını, Maxlonun arvadı, mən onu arvadım olmaq üçün aldım”. Bundan əlavə, Maxlonun ailə torpaqları hər hansı övladları üçün qorundu.

Bütün bunlar yalnız ən böyük birləşmənin zəif bir əksidir, tənha günahkar və tənha Qurtarıcı. Şübhəsiz, kilsə olmadan, İsa Məsih gəlinə sahib deyildi. Belə olmalıdır, çünki O, böyük qiymət hesabına sizi almağa hazır idi. Kəlamda deyilir: “Həm özünüzə, həm də Müqəddəs Ruhun sizi nəzarətçilər təyin etdiyi bütün sürüyə diqqətlə baxın. Allahın Öz Oğlunun qanı bahasına əldə etdiyi bu cəmiyyətini bəsləyin” (Həvarilərin İşləri 20:28). Siz bu seçilmiş qrupun bir hissəsiniz, o gəlinə aidsiniz. Rəbbin çarmıxına gəldikdə, tənha və bədbəxt günahkarın həmişə gəlin axtaran Qurtarıcıya birləşməsi gözəl bir təcrübədir. Əlbəttə ki, biz ilk dəfə xilas olduqda bunu gördük, amma o vaxtdan bəri biz gəlin-ər rolunda olmamışıq, elə deyilmi? Amma bütün bunlar çarmıxda yenidən təzələnə bilər.

İndi isə bu vəziyyətdə insanların dediklərini düşünün. Onlar Rutun hekayəsini izləyərək onun təvazökarlığını görmüşdülər və Boazın nəhayət gəlin tapdığına sevinirdilər. Yaxın qohumla razılaşma tamamlandıqdan və çarığını Boaza verdikdən sonra insanlar böyük sevinc içində Boaz və Rutu təbrik etməyə başladılar. Onların dediklərindən bir neçəsinə nəzər yetirin.

“Biz şahidlərik!”

Boaz onlara dedi: “Siz şahidsiniz ki, mən Rutu arvadım olaraq aldım”. Hamı qışqırdı: “Biz şahidlərik!” Əslində, ibrani dilində “bizik” sözləri yoxdur; onlar yalnız bir söz qışqırdılar:

“Şahidlərik!” Onlar Allahın lütfü ilə baş vermiş gözəl bir əmələ şahidlik etdiklərini elan etdilər. Bu mənə Həvarilərin İşləri kitabında bir mətni xatırladır: “Onun barəsində bütün peyğəmbərlər şəhadət edir ki, Ona iman edən hər kəsin günahı Onun adı ilə bağışlanır” (Həvarilərin İşləri 10:43). Bu böyük qurtuluşa təkcə peyğəmbərlər şahidlik etmədi; Rəbbin göydən Atasını da şahidlik etdi, bir neçə dəfə açıq şəkildə dedi: “Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondən razıyam, Ona qulaq asın! Ey Ata, Öz adını izzətləndir!” Bunun cavabında göydən “Öz adımı izzətləndirdim, yenə də izzətləndirəcəyəm” deyən bir səs gəldi” (Matta 3:17, 17:5; Yəhya 12:28). Yalnız Ata deyil, çox sayda digərləri də şahidlik etdi, çünki həyatdakı belə bir hadisəni gördükdə, biz də deyirik: “Şahidlərik!” Başqasının həyatında lütfün qələbə çaldığını görmək bizə sevinc gətirir.

Birinci dərəcəli qonaq deyil

Sonra diqqət edin ki, onlar deyirlər: “Rəbb, evinə gələn qadını... (xeyir-dualı etsin)”. Bu qeyri-yəhudini təsvir etmək üçün nə qədər gözəl bir yoldur. Əvvəlki Moavdakı keçmişinə heç bir istinad yoxdur. Onun içindəki Moav xüsusiyyəti Boazla evlənəndə “öldü”. Digər ayələrdə o, bir daha moavlı qadın adlandırılır. Bizdə də belədir. İsa ilə ilk dəfə birləşəndə və ya Ona yenidən qayıdanda, keçmişimizin kədərli tərəflərindən heç bir söz eşidilmir. Köhnə insan (yəni, əvvəlki insan) əvvəl çarmıxda İsa ilə ölmüş hesab olunur.

Rut artıq Boaza zəmilərində dedi ki, kimi deyən bilməz: “Niyə mənimlə maraqlanırsan, axı mən yadelliyəm”. O, artıq yad deyildi, həqiqətən İsrailin birliyinə qəbul olunmuşdu. Sizde də belədir. Rəblə salehlik əldə edəndə qədər, digər məsihiçilərdən fərqli olduğunuzu və həqiqətə aid olmadığınızı hiss edirsiniz. Amma bir gün günahkar yerini alıb İsa ilə yeni təcrübənizi

paylaşanda, artıq yad deyilsiniz. Siz, Xilaskarın ətrafındakı günahkarlar arasında olanlardan birisiniz.

Bu, digər məsihçilərlə ünsiyyət yoludur. Bəzən insanlar “çöl”də olduqlarını hiss edirlər. Şərqi Afrikada, oyanışla əlaqəsi olmayanlar tərəfindən verilən ən böyük tənqidlərdən biri budur ki, bəzi müjdəçilər heç vaxt digərləri kimi tam qəbul olunmadıqlarını hiss edirdilər. Səbəb sadə idi: Onlar yalnız mövcud olan yolla, günahkar yerini alıb günahkar şahidliyini paylaşmaqla günahkarın ünsiyyətinə gəlmirdilər. Bir insan bunu etdikdə, özü hər hansı şirin və qayğıkeş ünsiyyətə daxil olduğunu görür.

Şərqi Afrikada ilk dəfə böyük bir oyanış konvensiyasında mənim vəz etməyimi istədilər. Təəccübləndim, çünki mən oraya yalnız öyrənmək üçün getmişdim. Mən vəz edərkən üç dəfə, nə demək istədiyimi şəxsi şəhadətimlə müqayisə etdim, üç hal paylaşdım ki, mən özümü çarmıxa gəlməli olan günahkar kimi görmüşdüm. Mesajımın hər üç yerində, toplantı mahnı ilə dayandı; mən sadəcə gözləməli oldum ki, onlar “Səni tərifləyirik, İsa” mahnısını oxumasını bitirsinlər. Müqəddəs Yazıları açıqlayarkən “Səni tərifləyirik, İsa” oxuduqlarını eşitmədim, amma şübhəsiz ki, qiymətləndirilirdi; amma günahkar yerini aldıqda, sanki deyirdilər: “Halleluya, o, bizlərək!” Bəli, yol budur. Sonra, Rut kimi biz də artıq yad deyilik, həqiqətə aidik.

Rahel və Lea kimi

Diqqət edin, onlar nə dedilər: “Rəbb, evinə gələn qadını Rahel və Lea kimi etsin”. Yaqubun bu iki arvadı İsrailin təməl anaları olmuşlar və bütün on iki qəbilənin başlanğıcı onlardan gəlmişdir. Bu insanlar qürurlu İsraililər idi, amma bu qadın üçün arzuları onun öz şahzadələri kimi olmasını istəmələri idi. Bu, sadəcə arzu deyildi; peyğəmbərlik idi. Gördüyümüz kimi, o,

həqiqətən Rahel və Lea kimi oldu; İsrailin padşahları və İsrailin Məsihi soyunda bir əlaqə nöqtəsi oldu.

Allah hələ də özünü kasıb adlandıran kasıbları şahzadələr arasına qoymağı sevir. Lütf istəyi, çarmıxın altına uzanıb deməli olanlar üçün yüksək və müqəddəs üstünlüklər, qiymətli xidmət sahələri və çox daha artıq şeyləri planlaşdırmaqdır. O, yalnız bizi örtmür; O deyir: “Dostum, daha yuxarı qalx”. Yəni bizim istədiyimizdən və düşündüyümüzdən çox daha yuxarı qalx deyir.

Məşhur ol, Boaz!

Sonra camaat xüsusilə Boaz üçün belə arzu etdilər: “Efratada firavan olasan və Bet-Lexemdə məşhur olasan”. Bizim Boazımız İsa, məşhurdur! Mən İsanın şöhrətini düşünməyi sevirəm və öz-özümə soruşuram: “Onu nə məşhur edir? Yaxşı məsihçiləri öpüb “Yaxşı iş gördün!” deməsi onu məşhur etmir. Çünki O, öpəcək yaxşı məsihçilər tapa bilmir! O, nə məni və nə də səni öpə bilməz. Allahın hesab etdiyi yaxşı məsihçilər olan bizlər tamamilə azıq. Onu məşhur edən, Onun qurtardığı günahkarlar, bərpa etdiyi uğursuz müqəddəslər, oyanış gətirdiyi ciddi vəziyyətlər və qarışıq həyatdan gözəl bir şey yaratdığı müxtəlif hallardır. Müqəddəs Kitabda “İsanın şöhrəti” ifadəsi bir neçə dəfə işlədilir: “Onun haqqındakı xəbər bütün Suriyaya yayıldı” (Matta 4:24), “O vaxt İsa barədə olan xəbərləri hökmdar Hirod eşitdi” (Matta 14:1). Amma onu məşhur edən zənginlərlə və ya böyük adamlarla görüşməsi deyildi. O, vəftizçi Yəhyaya xəbər göndərərkən Öz şöhrətini belə dedi: “Korlar görür, axsaqlar yeriyir, cüzamlılar pak olur, karlar eşidir, ölümlər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır” (Matta 11:5). İsa orada şöhrət qazandı. Bu gün O, mənəvi və ruhani baxımdan eyni şeyi edir və məşhurdur. Siz bilirsinizmi ki, O, sizin ciddi ehtiyacınızı yerinə yetirməklə şöhrət qazanır?

İkinci yer deyil

Daha sonra insanlar deyirlər: “Eviniz, Tanrının bu gənc qadından verəcəyi nəslə görə, Yəhudanın Tamar tərəfindən doğulan Perezin evi kimi olsun!” Bütün hekayə Yaradılış 38-dəki Tamarın misalını gətirməsinin səbəbi, onun hekayəsinin Rut ilə oxşar olmasıdır. O, Yəhuda oğullarından birinə ərə getmişdi, amma o ölmüş və Tamar uşaqsız qalmışdı. O, Qanunun *goel* qaydasını işə salan bir dul qadın idi. Ailədən biri onun üçün övlad doğdu və Perez dünyaya gəldi. Onun soyundan Boaz da dünyaya gəlmişdi. Onlar bunu demişdilər ki, Boaz və Rut hiss etməsin ki, Rutun ikinci evliliyi birinci kimi yaxşı deyil, yəni bu, “ikinci ən yaxşı” kimi görünə bilər. Amma heç də belə deyil. Bu, Tamarın evindən gələn Perezin evi kimi məhsuldar və əhəmiyyətli ola bilər.

Ruhani tətbiq budur: Bəziləri böyük uğursuzluqdan sonra Rəbbə gəlmiş və həyatlarında bunu gec etmişlər. Onlar düşünə bilirlər ki, indi Rəbdən aldıkları “ikinci ən yaxşı”dır. Qoy belə bir şeyə heç vaxt inanmasınlar! İkinci ən yaxşı? Ola bilsin, zaman baxımından ikinci, amma keyfiyyət baxımından deyil. Razılaşaq ki, həqiqətən, sən Allahın ilkin planını pozdun; amma O məğlub olmayıb. O, vəziyyətə cavab verdi və ikinci planı hazırladı. Kim sənə deyər ki, Onun ikinci planı ilkindən az yaxşıdır? “İkinci ən yaxşı” ifadəsi hələ də ən yaxşıdır. “Heç bir şey verə bilməyən, yalnız qırılma və münafiqlik təqdim edənlərin” həyatı ilə möcüzələr yaradılmışdır. Tamarın misalını eşitmək çox ümidvericidir, onun həyatı “gözəl, yaxşı bir şey”ə çevrilib. Keçmiş və ya indiki vəziyyətiniz Allahın lütfü üçün heç bir maneə ola bilməz.

Məsihin soyundan

Allah həqiqətən Rutun həyatını Rahel və Lea kimi etdi və evi Perezin evi kimi oldu. Boazla evlənməsinin nəticəsi olaraq Oved

doğuldu. O, Davudun atası olan Yesseyin atasıdır. Davudun ev və soyundan, dünyanın Xilaskarı İsa Məsih gəldi. Bu gənc, yoxsul və mirassız qeyri-yəhudi dul qadın təkcə mirasını bərpa edib Boazın arvadı olmadı, həm də Məsihin gəldiyi soyda yerini aldı. Bu arzular peyğəmbərlik kimi reallaşdı.

Rut kitabının son ayələrində bizə Davuda qədər olan soyun bir hissəsi verilib. Bütün nəsil şəcərəsi isə Matta 1-də yazılıb. Yəhudilər üçün nəsil şəcərəsi həmişə ciddi qəbul olunmuşdur. Yeni Əhdin bu şəcərəni İsa Məsihin insani tərəfdən gələn soyunu göstərir və yəhudi məsihçilər üçün çox vacib idi. Bu sənəd, Onun Xilaskar olduğunu təsdiqlədi, İbrahim və Davuddan gəldiyi kimi peyğəmbərliklər sübut olundu. Yəhudi nəsil şəcərəsində adətən yalnız atanın adı qeyd olunur və qadınların adları adətən verilmir. Amma burada, bu siyahıya baxanda, dörd qadının adı var və qəsdən ənənəyə yer verilib və Rut onlardan biridir. Xüsusi əhəmiyyətli odur ki, bu qadınların hər birinin dünyada bir “haqsızlıq” və ya “günah” sayılan bir vəziyyəti olmuşdur.

Birinci qadın Tamardır. Yəhudadan Tamar vasitəsilə Perez və Zerah törədi. Mən dediyim kimi, ailədən biri *goel* rolunu oynadı və onun üçün nəsil yetişdirdi. Bunu edən onun qayınatası idi, çünki qayını bunu etmədi. Bu hadisələr Müqəddəs Yazıda yaxşı qeyd olunub və heç kimə bu hekayə xoş təsir bağışlamır və Tamara da şərəf gətirmir. Amma o, İsa Məsihin nəsil şəcərəsində adı çəkilən qadındır.

İkinci qadın isə Rahavdır. Salmondan Rahav vasitəsilə Boaz törədi. Bu qadın, Yerihonu ələ keçirmədən əvvəl Yeşuanın casuslarını gizlədən fahişə Rahav idi. O, yalnız həyatını qurtarmadı, həm də İsraililərin arasına daxil oldu. Görünür ki, sonradan o, yəhudilərin birinə ərə getmişdi və Boazın atası Salmonu dünyaya gətirmişdi. Bəli, Boazın anası təkcə qeyri-yəhudi deyildi, həm də fahişə idi. Bəlkə buna görə Boaz üçün İsraililər arasında arvad tapmaq çətin olmuşdu.

Üçüncü qadın Rutdur. Boazdan Rut vasitəsilə Ovedi törədi. O, əxlaqsız qadın deyildi. Boaz onun haqqında belə demişdi: “Şəhərimdəki bütün insanlar bilirlər ki, sən saleh bir qadınsan”. Amma o, qeyri-yəhudi idi və İsrail cəmiyyətində yadelli sayılırdı.

Dördüncü qadın Betşevadır. Uriyanın arvadı Betşeva vasitəsilə Davud padşahdan Süleyman törədi. Biz hamımız bilirik ki, Davud zəif anında zina etmişdi.

Bu dörd qadının Məsihin nəsil şəcərəsinə daxil edilməsinin mənası nədir? Bir şərhçi belə yazıb: “Bu, günahkarların Məsihdə pay alacaqlarını göstərmək üçündür. Əgər Onun əcdadları arasında günahkarlar olmuşsa, deməli, Onun nəslində də günahkarlar üçün yer var”. Mən də onlardan biriyəm!

Buna baxmayaraq, insan soyunda olan bu “zəifliklər” Onun tam müqəddəs olmasına təsir etmir. Çünki O, insan tərəfindən deyil, Müqəddəs Ruh tərəfindən doğulmuşdu və ölülər arasından dirilməsi ilə Allah Oğlu olduğunu elan edilmişdi. Bütün bunlara baxmayaraq, O, günahkarın ən yaxın qohumudur.

Naomi üçün nəvə

Araşdırmamızın son hissəsi budur ki, təkcə Rut üçün oğul deyil, həm də Naomi üçün bir nəvə dünyaya gəldi. Rutun kitabı Naominin kədər içində olması ilə başlayır, amma sonda onun qırıqlı üzü təbəssümlə işıqlanır, çünki o, heç vaxt görəcəyini gözləmədiyi nəvəsini qucağına alır. Onun yanaqlarından göz yaşları süzülür, amma bunlar kədər deyil, sevinc göz yaşları idi. Qonşuları da onun sevincinə şərik olub deyirlər: “Naomi üçün oğul doğulub”(Rut 4:17).

Əslində qan qohumluğuna görə Rutun oğlu Naominin nəvəsi deyildi, bu yalnız Maxlonun oğlu ola bilərdi. Amma *goel* (qohum–xilaskar) qanununun lütfü ilə Boaz və Rutdan doğulan uşaq Naomi üçün nəvə hesab olunurdu və onun oğlunun

torpaqlarını miras alacaqdı. Naomi qucağında bu körpəni tutanda onun sevincinin həddi-hüdudu yox idi.

Bet-Lexem qadınlarının dediklərinə qulaq asın, çünki bunlar bizə nəşə öyrədir: *“Rəbbə həmd olsun! Çünki O səni bu gün qohumsuz qoymadı, onun adı İsraildə məşhur olacaq”*. Yəni gələcəkdə nə itkilər olsa da, bu uşaq böyüdükcə həmişə itiriləni bərpa edəcək yaxın qohum olacaq. *“O, sənin həyatını bərpa edən və qocalığında səni dolandıracaq.”* Naomi artıq heç vaxt yoxsulluq qorxusu çəkməyəcəkdi.

Bu, bizə göstərir ki, necə davamlı dirçəliş yaşaya bilərik. Bu, yalnız Rəbbin bizi “həyatımızı bərpa edən və qocalığımızı dolandıran” yaxın Qohumumuzu anladıqda mümkündür. İşlər yaxşı getməyəndə və ruhani həyatımız zəifləyəndə belə, İsa oradadır. Əgər Ona üz tutsaq, itirilənləri həmişə bərpa etməyə hazırdır. Onun qanı heç vaxt qüvvəsini itirmir. Bir həyatda və ya bir qrup insanın həyatında davamlı dirçəliş olubsa, orada həmişə günahı günah adlandırmaq və Onun qanının gücünü yenidən sınamaq mövcud olub.

O, həqiqətən də bizim ən yaxın Qohumumuz və həyatımızın daimi Bərpaçısıdır.

Hekayə Naominin üzünün sevincdən gülməsi ilə bitir. Onun keçmiş itkiləri tam əvəz olunmuş və gələcəyi təmin edilmişdi. O, sanki deyir: *“Həqiqətən bu, xoşbəxt sonluqdur”*.

Beləcə, Rutun kitabını bağlayırıq. Rut, Boaz və Naomi səhnədən çəkilir. Amma Rəbb İsa Məsih – bizim ən yaxın Qohumumuz olaraq bizimlə qalır.

Mündəricat

Ön söz	5
1. Rut kitabında Qurtuluş və Dirçəliş	8
2. Naomi – Köhnə Əhddə “İtmiş Qız”	12
3. Boaz – Yaxın Qohum	28
4. Rut – Boazın Tarlalarında Sünbül Yığan Qadın . .	40
5. Rut Boazın ayaqları yanında	51
6. Boaz və daha yaxın qohum	61
7. Xoşbəxt sonluq	70

Rutun hekayəsində sadə bir məhəbbət hekayəsindən daha başqa nəşə varmı?

Roy Heşion “Bəli!” deyir. Bir çoxumuz bu təsirli kitabın əhəmiyyətini anlamaq üçün əsas incə detalları diqqətimizdən qaçırmışıq. Rutun etdiyi kimi, Ən Yaxın Qohumumuza dair bəzi cəsarətli iddialar irəli sürmək üçün Məsihin qanına və Allahın lütfünə dair yeni bir baxışa ehtiyacımız var.

Gəlin biz də tam əminliklə və cəsarətlə bizi xilas edən Qohumumuza yaxınlaşmaq üçün, Rut kitabında vəd edilən bərpa, dirçəliş və yenilənmə haqqında öyrənək.

“Roy Heşionun kitabları minlərlə insanın həyatını dəyişmişdir. Onun diqqətəlayiq olan bu xüsusi əsərində Rut kitabına dair yanaşması çox təsirli bir şəkildə təqdim olunub. Bu kitab onun “Qolqota Yolu” (The Calvary Road) əsərinin mükəmməl davamıdır!”

Corc Verver